

OP-Pohjola-ryhmän vuosikatsaus

2012

Sisällys

Vuosi 2012

Tiivistelmä.....	1
Pääjohtajan katsaus.....	7
OP-Pohjola-ryhmä lyhyesti	8
Keskeiset tapahtumat 2012.....	13
Strategia.....	15
Toimintaympäristö	21
Riskienhallinta.....	26
Luottoluokitukset	27

Liiketoiminnot

Tiivistelmä.....	28
Kokonaisvaltaista finanssipalvelua	34
Asiakkaat.....	35
Keskittämisedut	36
Pankkitoiminta	38
Vahinkovakuutus	44
Varallisuudenhoito	46
Henkilöstö	51

Rakenne ja Hallinto

OP-Pohjola-ryhmän rakenne ja hallinto	55
OP-Pohjola-ryhmän hallinnointiperiaatteet	57
Johtokunta	58
OP-Pohjolan osk:n hallintoneuvosto	67

Tiivistelmä: Vuosi 2012

Suomen suurimman finanssiryhmän OP-Pohjolan tuloskehitys on vahvaa. Ryhmä saavutti vaikeissa olosuhteissa edellisvuotta paremman tuloksen ennako-odotusten mukaisesti. OP-Pohjola ryhmä kasvoi voimakkaasti säilyttäen samalla vahvan vakavaraisuuden. Pankki- ja vahinkovakuutustoimintojen yhdentyminen jatkui kiihtyvällä vauhdilla.

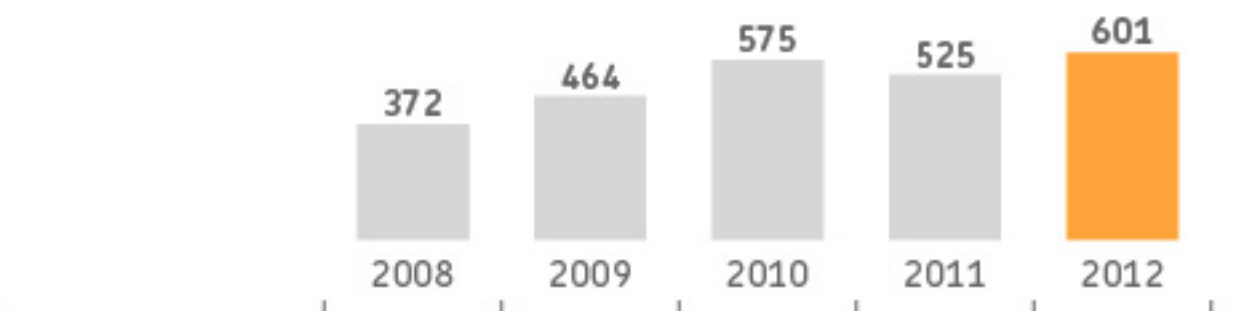
Vuosi 2012

	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Tulos ennen veroja, milj.e	601	525	14,5
Pankkitoiminta	437	447	-2,2
Vahinkovakuutus	92	8	
Varallisuudenhoito	101	47	
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	192	176	8,8
	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava)	1,9	1,8	0,10*
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	14,1	14	0,1*
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,46	0,47	-0,02*
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 425	1 299	9,7
Henkilöstö	13 290	13 229	

* suhdeluvun muutos

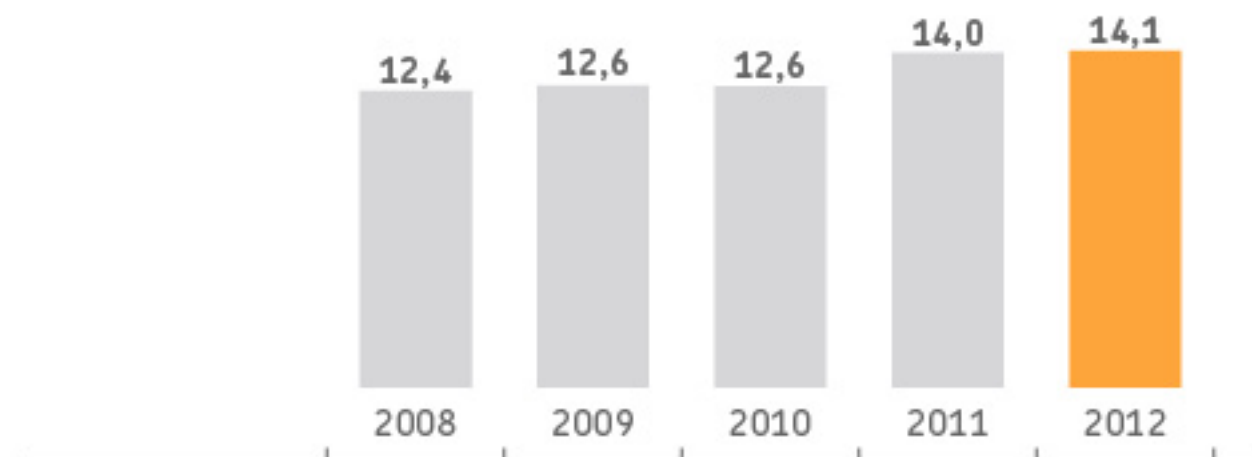
Tulos ennen veroja

milj. €

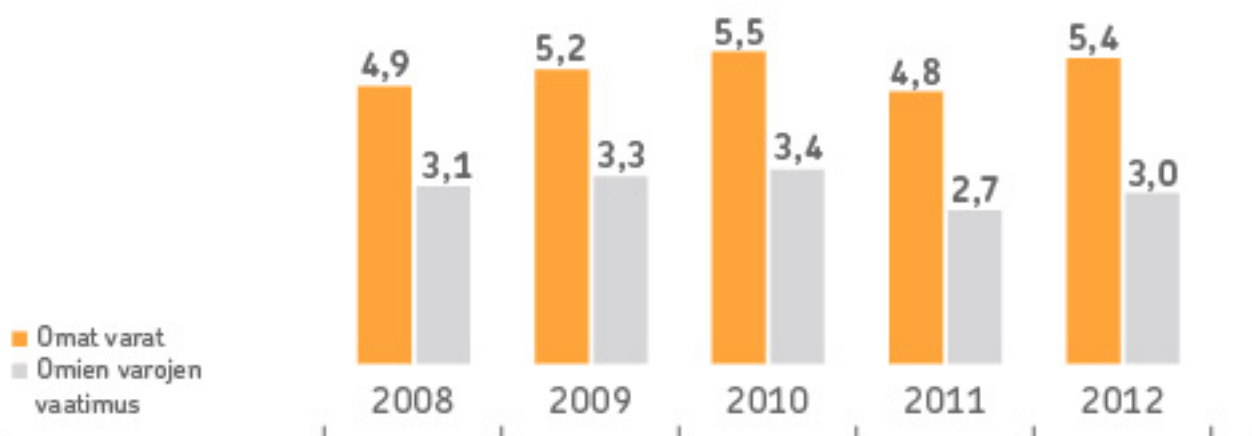
Vakavaraisuussuhde

Core Tier 1, %

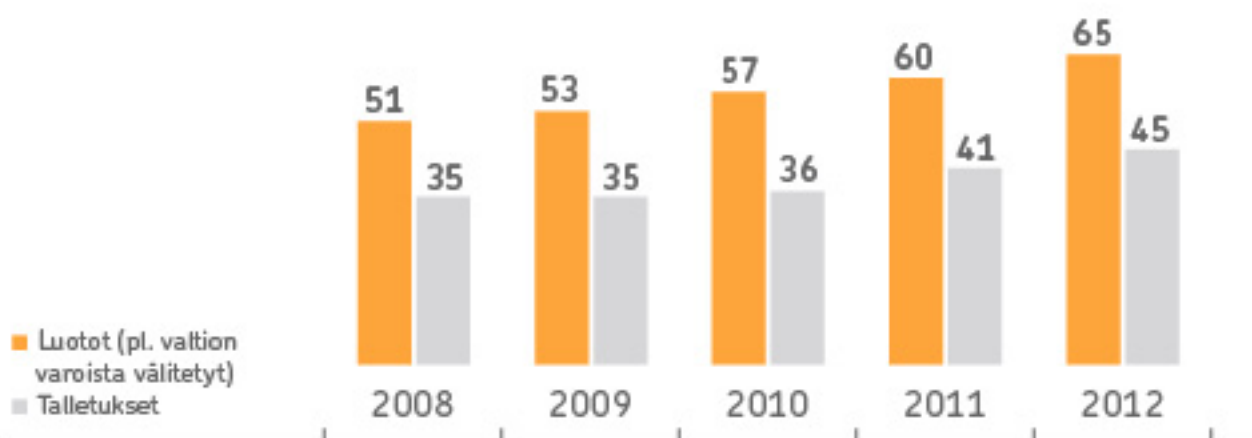
Omat varat

mrd. €

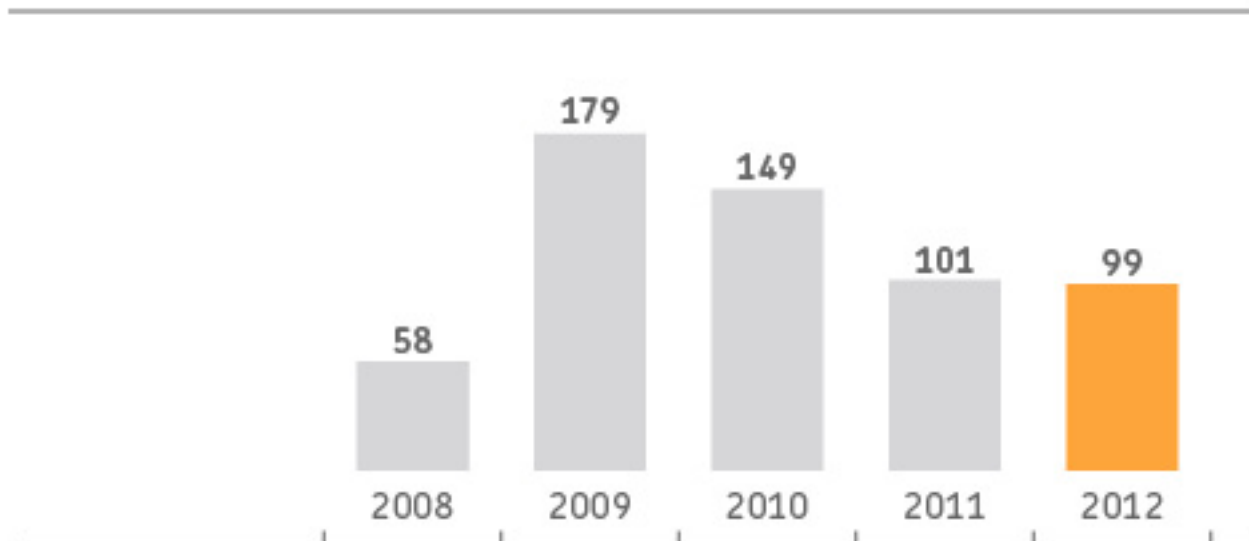
Luotot ja talletukset

mrd. €

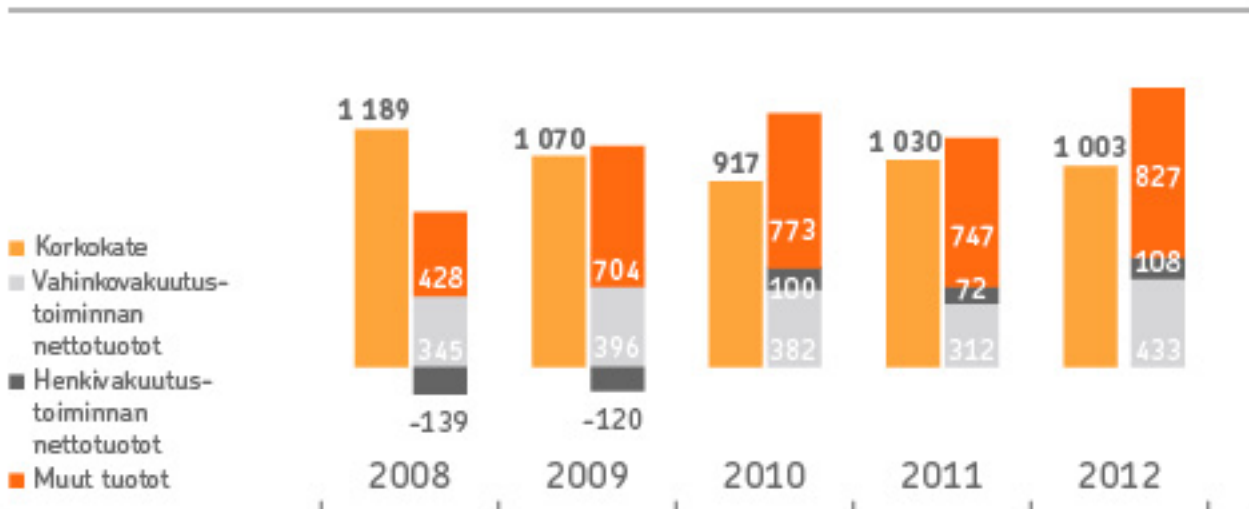
Saamisten arvonalentumiset

milj. €

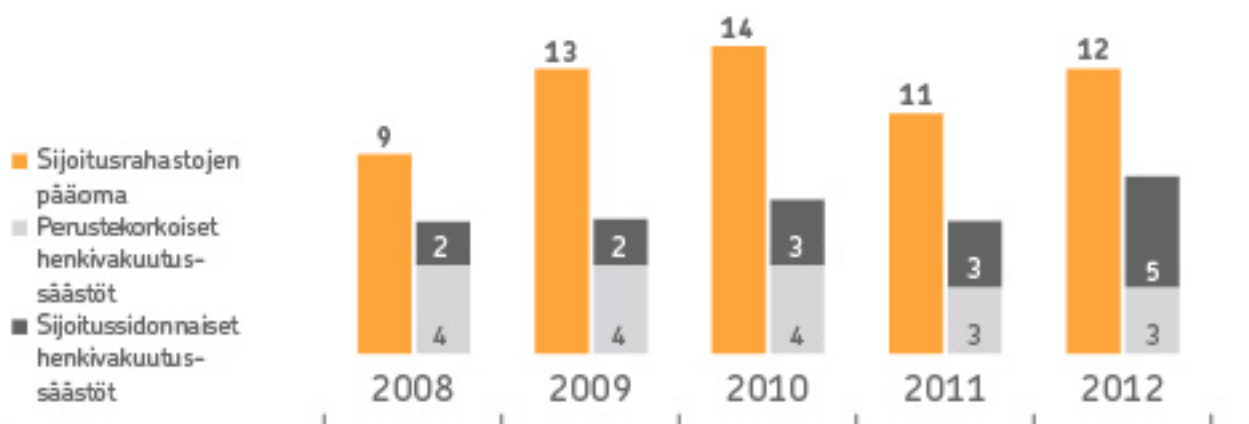
Korkokate ja muut tuotot

milj. €

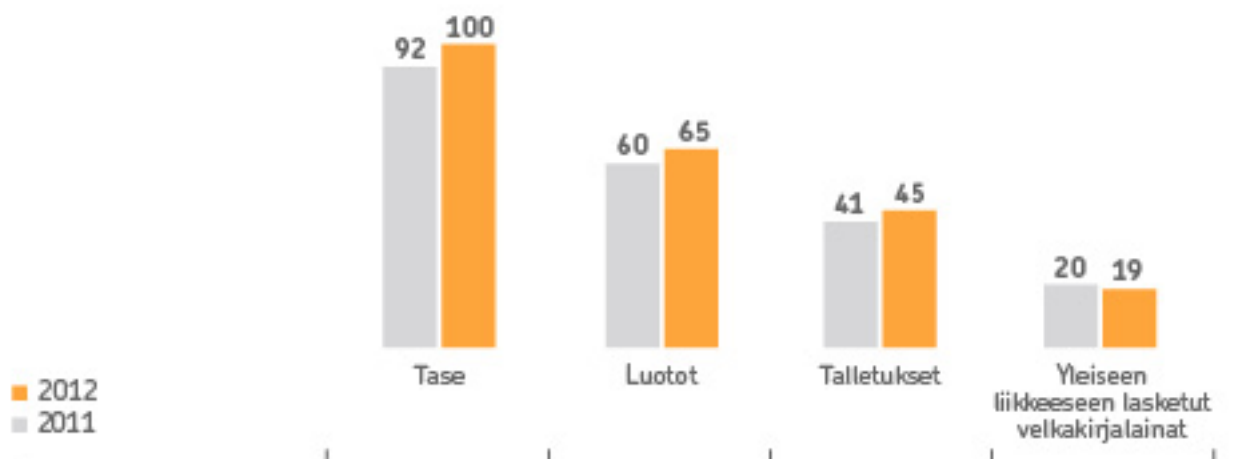
Henkivakuutustoiminnan vakuutussäästöt ja sijoitusrahastojen pääoma

mrd. €

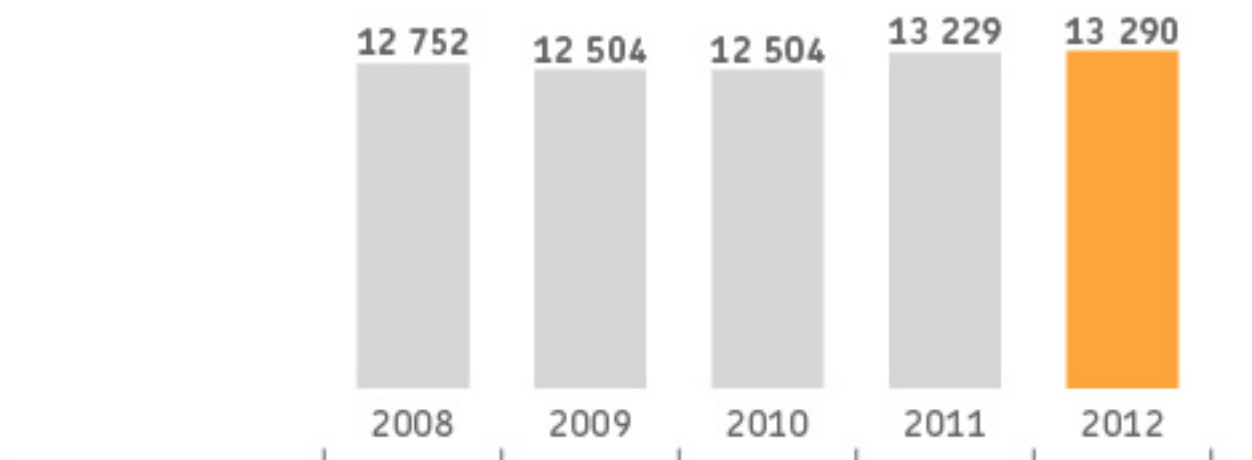
Keskeisiä tase-eriä

mrd. €

Henkilöstömäärä

kpl

Vuosi 2012 oli OP-Pohjolle kokonaisuutena monivivahteinen ja tapahtumarikas. Katso pääjohtaja Karhisen tuloskommentti OP-Pohjola Nytissä 6.2.2012.

Asiakasmäärän kasvu on vahva viesti henkilöstömme osaamisesta sekä tuotteidemme ja palveluidemme kilpailukyvästä.

- + 126 000 yhteistä asiakasta
- +183 000 uutta asiakasta
- + 43 000 omistajajäsentä

OP-Pohjola-ryhmän uudessa strategiassa korostuvat muun muassa asiakaskokemus ja vastuullisuus. Ryhmän kilpailuetuihin kuuluvat kokonaisvaltainen finanssipalvelu ja parhaat keskittämisedut.

Pääjohtajan katsaus

Vuosi 2012 oli OP-Pohjola-ryhmälle tuloksellisesti hyvä. Saavutimme täysin ennakko-odotuksiemme mukaisen 601 miljoonan euron tuloksen siitä huolimatta, että toimintaympäristö jatkui ja jatkuu edelleen epävakana. Tuloksen teossa meitä auttoi etenkin suotuista sijoitusympäristö. Parhaiten onnistuimmekin vahinkovakuutuksessa ja varallisuudenhoidossa. Matala korkotaso painoi sen sijaan pankkitoimintamme tulosta.

Vuosi oli ryhmällemme jälleen kerran vahva kasvun vuosi. Toimialaa selvästi nopeammin kasvanut luotonantomme korostaa OP-Pohjola-ryhmän merkittävää roolia koko maamme taloudellisen toimeliaisuuden ja työllisyyden edistäjänä.

Erinomaiset kasvuluvut asunto- ja yritysluottokannassa sekä vahinkovakuutuksen maksutuotoissa perustuvat vahvaan vakavaraisuuteemme ja perustehtävämme mukaiseen suhtautumiseen asiakkaittemme tarpeisiin ja odotuksiin. OP-Pohjola-ryhmä on Suomen suurin asunto- ja yritysrahoittaja.

Teimme ennätyksiä uusien asiakkaiden sekä ryhmäämme pankki- että vakuutuspalvelunsa keskittäneiden asiakkaiden määrän kasvussa. Mielestäni tämä on luottamuksen osoitus. Tuotteemme ja palvelumme ovat kunnossa, ja olemme myös valmiit kehittämään niitä koko ajan eteenpäin asiakkaidemme toiveiden mukaisiksi.

Vuosi 2012 oli kansainvälinen osuustoiminnan vuosi, ja samalla meille osuuspankkitoiminnan 110-vuotisjuhlavuosi. Valmistelimme ryhmällemme uuden strategian, jossa korostuvat mm. asiakaskokemus ja vastuullisuus. Aloitimme toden teolla myös Vallilan toimitilojen uudistamisen Helsingissä. Hanke tehostaa merkittävästi tilankäyttöämme ja sinetöi pankki- ja vakuutustoiminnan yhdentymisen. Vuonna 2015 toimimme kaikki saman katon alla.

Syksyllä käynnistimme koko keskusyhteisökonsernia koskevan uudelleenjärjestelyohjelman. Siihen liittyvissä yt-neuvotteluissa väheni 561 työpaikkaa. Vähennykset ovat osa tehostamishankettamme, jolla tavoitteleme vuotuisia 150 miljoonan euron kulusäästöjä vuoden 2015 loppuun mennessä. Säästöistä kaksi kolmasosaa syntyy kuitenkin muista kuin henkilöstökuluista.

Tehokkuushankkeen avulla rakennamme pohjaa tuleville vuosille. Finanssitoimialan merkittävä ja syvenevä murrosvaihe vaatii suurta valppautta, jatkuvaa sopeutumista ja ennakoitua tulevien toimintaedellytysten turvaamiseksi.

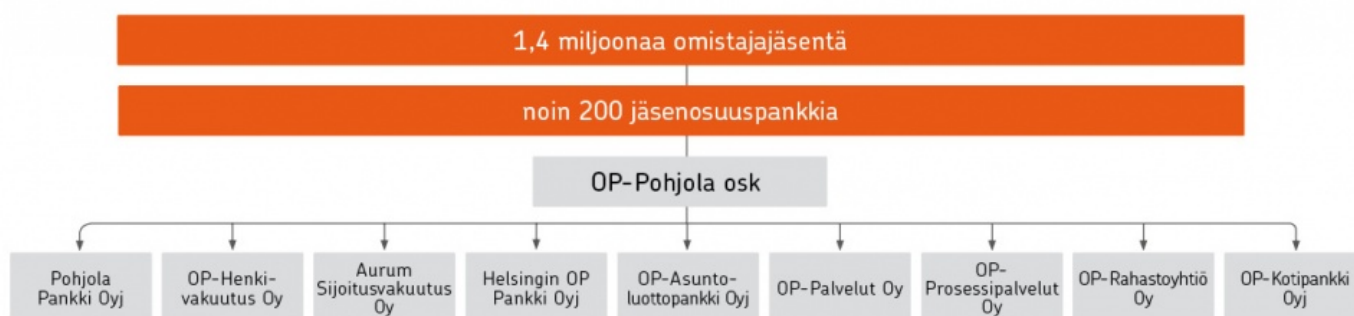
Vuosi 2012 osoitti, että epävarmassa talousympäristössä, sääntely- ja verouhkien alla osa rahoitusmarkkinoiden toimijoista jähmettyi. Suomalaisena, osuustoiminnallisena ryhmänä meillä on erityisen suuri vastuu huolehtia siitä, että taloudelliset puskurimme pysyvät vahvoina ja kykymme vastata asiakkaidemme rahoituksesta on kunnossa. Kannamme jatkossakin omalta osaltamme vastuuta talouskasvun edellytyksistä.

Reijo Karhinen

OP-Pohjola-ryhmä lyhyesti

OP-Pohjola-ryhmä on Suomen suurin finanssiryhmä. Se tarjoaa asiakkailleen parhaat keskittämisedut sekä maan kattavimman ja monipuolisimman pankki-, sijoitus- ja vakuutuspalvelujen kokonaisuuden. Ryhmän liiketoiminta on jaettu kolmeen alueeseen, jotka ovat pankkitoiminta, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoito.

Ryhmän muodostavat noin 200 itsenäistä osuuspankkia sekä niiden omistama keskusyhteisö OP-Pohjola osk tytär- ja lähiyhteisöineen. Ryhmän toiminta perustuu osuustoiminnallisuuteen; yhdessä tekemiseen ja menestyksen jakamiseen kaikkien kesken. OP-Pohjolan perustehtävä on edistää omistajajäsenten, asiakkaiden ja toimintaympäristön kestäväää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Pitkäjänteinen asiakkaan ajatteleminen näkyy myös jatkuvana uudistumisena. Palveluja ja tuotteita kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.

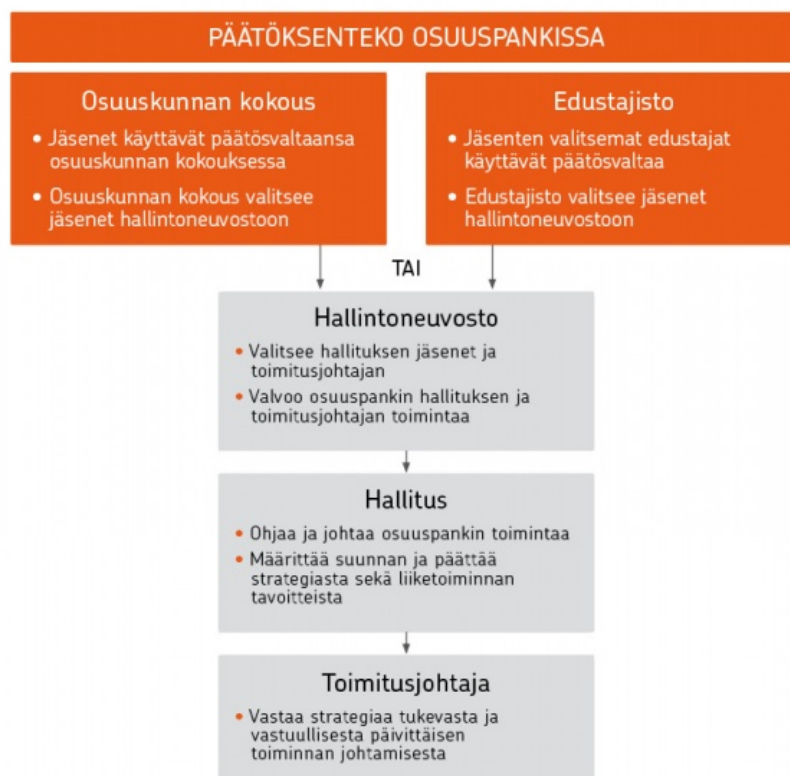

Osuuspankit

Osuuspankki on asiakkaidensa omistama. Osuuspankki on itsenäinen, paikallista vähittäispankkitoimintaa alueellisesti harjoittava talletuspankki, jonka toiminnan ydin on asiakaskeskeinen liiketoiminta. Yritysmuodoltaan ne ovat osuuskuntia, joissa jokaisella omistajajäsenellä on yksi tasavertainen ääni. Tämän ansiosta osuuspankkeja ei voi ostaa ja päätöksenteko säilyy omistajajäsenillä.

Osuuspankkien toiminta perustuu kannattavuuteen. Osuuspankit tarjoavat laadukkaat ja kilpailukykyiset pankki- ja vakuutuspalvelut asiakkailleen. Tavoitteena ei ole lyhyen aikavälin voitto, vaan jatkuva menestys yhdessä asiakkaiden kanssa. Osuuspankkien liiketoiminnan tuotto käytetään omistajajäsenten hyväksi; tuotteiden, palvelujen ja etujen kehittämiseen.

[Lue lisää osuuspankeista](#)

OP-Pohjola osk

OP-Pohjola osk on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö. Se on osuuskunta, jonka jäseniä ovat yhteenliittymään kuuluvat talletuspankit ja muut luottolaitokset. Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisö on oikeutettu ohjaamaan jäsenluottolaitoksia ja sillä on velvollisuus valvoa niiden toimintaa.

OP-Pohjola osk hoitaa OP-Pohjolan-ryhmän muodostaman rahoitus- ja vakuutusryhmittymän johdossa olevalle yritykselle kuuluvat ohjaus- ja valvontatehtävät ja toimii ryhmän strategisena omistusyhteisönä.

OP-Pohjola osk:n perustehtävänä on luoda edellytykset OP-Pohjola-ryhmän yhtenäisyydelle ja menestykselle. Sen tehtävänä on valvoa ja ohjata ryhmän liiketoimintaa yhteisesti sovitun strategian mukaisesti. OP-Pohjola osk myös luotaa toimintaympäristöä, kerää tietoa toimialan muutoksista ja markkinoista sekä vastaa ryhmän yrityskuvasta, maineesta ja brändeistä.

[Lue lisää johtokunnan jäsenistä](#)

Pohjola Pankki Oyj

Pohjola Pankki Oyj on OP-Pohjola osk:n merkittävin tytäryhtiö. Pohjola on pörssinoteerattu finanssipalvelukonserni, joka tarjoaa asiakkailleen pankki-, vahinkovakuutus- ja varainhoitopalveluja. Konserni palvelee yritysasiakkaita Suomessa ja kansainvälisesti tarjoamalla kattavat rahoitus-, sijoitus-, kassanhallinta- sekä vahinkovakuutuspalvelut. Henkilöasiakkaille se tarjoaa vahinkovakuutus- ja omaisuudenhoitopalveluita.

Pohjola toimii OP-Pohjola-ryhmän keskuspankkina ja hoitaa ryhmän maksuvalmiutta sekä kansainvälistä liiketoimintaa. Pohjolan A-osake noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä. Osakkeenomistajia yhtiöllä on noin 32 000.

Pohjola Vakuutus Oy on Pohjola Pankki Oyj:n tytäryhtiö. Se harjoittaa vahinkovakuutustoimintaa Suomessa ja tarjoaa kattavaa vakuutusturvaa sekä henkilö-, yritys- että yhteisöasiakkaille. Pohjola-konsernin vahinkovakuutustoiminnan muodostavat Pohjola Vakuutuksen lisäksi A-Vakuutus, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen sekä Baltiassa toimiva Seesam-yhtiö.

[Lue lisää Pohjola Pankki Oyj:stä](#)

OP-Palvelut Oy

OP-Palvelut Oy on OP-Pohjola osk:n sataprosenttisesti omistama tytäryhtiö, jossa kehitetään ja toteutetaan finanssialan parhaita ratkaisuja sekä huolehditaan niiden toimivuudesta ja laadusta. Palveluyhtiön vastuulla on ryhmän tuotteiden ja palveluiden kehittäminen, tuottaminen ja ylläpito. Yritys tarjoaa ryhmän muille yrityksille liiketoiminnan kehittämis- ja tietotekniikkapalveluita sekä liiketoimintaprosessien hoitoa. Se huolehtii muun muassa verkkopalvelujen toiminnasta, pankki- ja sijoituspalvelujen sujumisesta sekä erilaisten materiaalien tuotannosta.

Keskeiset tapahtumat 2012

OP-Pohjola-ryhmän uusi strategia vahvistettiin hallintoneuvoston kokouksessa kesäkuussa. OP-Pohjolan toiminnan perusta ja strategisten tavoitteiden lähtökohta on osuustoiminnallisuus, joka korostuu myös ryhmän arvoissa: ihmisläheisyys, vastuullisuus ja yhdessä menestyminen. Ryhmän perustehtävä on edistää omistajajäsenten, asiakkaiden ja toimintaympäristön kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. OP-Pohjolan päämäärä on olla johtava ja menestyvin finanssiryhmä Suomessa.

Toimintansa sopeuttamiseksi finanssialan uuteen toimintaympäristöön OP-Pohjola aloitti syyskuussa keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelman ja yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut henkilöstön vähentämisestä. Neuvottelut koskivat keskusyhteisökonsernin kaikkia henkilöstöryhmiä ja yhteensä noin 6 500 henkilöä. Ohjelma on osa strategiaa sekä jatkaa pankki- ja vakuutustoiminnan integraation syventämistä. Sen myötä poistetaan toiminnan päällekkäisyyksiä ja virtaviivaistetaan johtamisjärjestelmä. Neuvottelut päättyivät 10.12. ja niiden tuloksena OP-Pohjola-keskusyhteisökonserni vähensi yhteensä 561 työpaikkaa. Lisäksi 150 henkilön tehtävät ulkoistetaan. Järjestelyillä haetaan yhteensä 150 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä vuoden 2015 loppuun mennessä. Henkilöstövähennykset tuovat noin kolmasosan tavoitteiksi asetetuista kokonaissäästöistä.

Kilpailuvirasto hyväksyi kaupan, jolla OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisö OP-Pohjola osk osti Skandia Lifen Suomen liiketoiminnot. Skandia Lifen 100 000 eläke-, säästö- ja sijoitusvakuutuksen kanta siirtyi Aurum Sijoitusvakuutus Oy:lle, josta tuli 31.8.2012 OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö. Vakuutuskanta oli 30.6.2012 1,3 miljardia euroa. Asiakkaiden sijoitussidonnaisten henki- ja eläkevakuutusten hoito siirtyy osuuspankkeihin, kun Aurumin yhteistyö vakuutuksia tähän asti hoitaneiden asiamiesten kanssa päättyy alkuvuoden aikana 2013.

Euroopan pankkiviranomainen (EBA) arvioi lokakuussa OP-Pohjola-ryhmän täyttävän edelleen selvästi viranomaisen suosittelman pääomatason, eikä siltä siten edellytetä toimia vakavaraisuuden vahvistamiseksi. OP-Pohjola-ryhmällä on sekä korkea ydinvakavaraisuus että pienet valtionlainoihin liittyvät riskit. EBA:n metodeilla laskettu OP-Pohjola-ryhmän Core Tier 1 -suhde oli kesäkuun 2012 lopussa 14,5 prosenttia eli selvästi yli EBA:n asettaman 9 prosentin vähimmäistavoitetason. OP-Pohjola-ryhmän osalta arvio koskee pankkitoimintaa. Kokonaisuuteen sisältyvät mm. Pohjola Pankki Oyj ja ryhmään kuuluvat jäsenosuuspankit.

Vuoden 2012 lopussa OP-Pohjola-ryhmään kuului 196 osuuspankkia. Koko vuoden aikana oli yhteensä yhdeksän osuuspankkien fuusiota, merkittävin niistä oli Kymenlaakson Osuuspankin syntyminen.

OP-Pohjolan Vallilan toimitilojen uudelleenrakentaminen ja saneeraus käynnistyi Helsingissä. Toimistotiloja rakennetaan ja saneerataan yhteensä runsaat 60 000 neliometriä 3 400 toimihenkilölle. Rakennushankkeen tavoitteena on luoda henkilöstölle joustavat tilat, jotka tukevat tulevaisuuden tapaa tehdä työtä finanssialalla. Uudessa korttelissa kiinteistöjen kokonaistilankäyttö tehostuu 30 prosenttia ja käyttökustannukset alenevat noin 25 prosenttia. Vallila 2015 -hankkeen rakennustyömaa on yksi suurimmista kierrätystyömaista pääkaupunkiseudulla. Rakennusten purkujätteestä kierrätetään 95 prosenttia eli kaikki, mikä on mahdollista. Vallilan korttelin kokonaisuuden on suunnitellut Arkkitehtitoimisto JKMM Oy ja rakennuttajakonsultti on Haahtela-yhtiöt. Koko korttelin uudistustyö saadaan päätökseen vuoden 2015 aikana.

OP-Pohjola aloitti valtion maksuliikkeen päävälittäjänä 1.12.2012. Heti sopimuskauden alussa OP-Pohjola välitti ennakonpalautukset 3,3 miljoonan suomalaisen pankkitileille. Palautusten määrä oli yhteensä 2,3 miljardia euroa. Rahaliikenne hoidettiin ensimmäistä kertaa yhtenäisen euromaksualueen SEPA-standardin mukaisesti. Sopimuskausi on seitsemän vuotta.

Pohjolan tytäryhtiö Pohjola Vakuutus perusti Helsinkiin päiväkirurgisen Omasairaala Oy:n, joka keskittyy ortopedisten sairauksien ja vammojen tutkimukseen ja hoitoon. Sairaala aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa. Uuden sairaalan leikkaussalikapasiteetiksi on suunniteltu noin 7 000 päiväkirurgista leikkausta vuodessa.

OP-Pohjola-ryhmän kansainvälisistä palveluista vastaa Pohjola. Vuonna 2012 **Pohjola laajensi toimintaansa Baltiassa avaamalla yrityskonttorin Riikaan**. Pohjola tarjoaa asiakkailleen ja paikallisille suurille latvialaisille yrityksille maksuliikkeen ja likviditeetin hallintaa sekä käyttöpääoma- ja investointirahoitusta. **Pohjola sopi myös yhteistyön tiivistämisestä Bank of Chinan kanssa**. Uuden toimintamallin tavoitteena on tarjota Kiinassa jo toimiville tai paikallista toimintaa suunnitteleville suomalaisyrityksille kilpailukykyisiä pankkipalveluja aiempaa joustavammin ja tukea myös kiinalaisten yritysten Suomeen suuntautuvia investointeja. Toimintamalli perustuu vastavuoroiseen kumppanuuteen, jossa Bank of China perustaa China Deskin Pohjolan konttoriin Helsinkiin ja Pohjola vuorostaan vastaavan palvelupisteen Shanghaihin Bank of Chinan toimitiloihin. Bank of Chinalle tämä oli ensimmäinen China Desk -sopimus eurooppalaisen pankin kanssa.

OP-Pohjola toi markkinoille laajan OP-mobiilipalvelun Windows-, Android- ja iPhone-puhelimiin. Palvelu mahdollistaa tilien seurannan, säästämisen ja sijoittamisen, lähimpien konttoreiden ja Otto.-pisteiden haun, laskunmaksun käyttämällä puhelimen kameraa viivakoodin lukemiseen sekä omien vakuutustietojen hallinnan ja oman vahinkoilmoituksen etenemisen seurannan. Säästämisen ja sijoittamisen palvelut on suunnattu erityisesti kokeneille sijoittajille, jotka haluavat seurata pörssikursseja ja uutisia sijoituspäätösten tueksi.

OP-Pohjola-ryhmä toi syksyllä markkinoille lähiluettavat maksukortit, joilla voi maksaa pieniä ostoksia ilman PIN-koodia. Kortti luetaan maksupäätteellä enintään muutaman sentin etäisyydeltä. Lähiluettava kortti toimii sekä Suomessa että ulkomailla niissä liikkeissä, joiden maksupäätteet tukevat lähilukuominaisuutta. Kortin lähiluku on tekniikaltaan sirumaksamista, mikä takaa sen turvallisuuden.

Strategia

OP-Pohjola uudisti strategiansa vuonna 2012. Strategia perustuu pitkäjänteiseen liiketoiminnan kehittämiseen asiakkaan eduksi. Toiminnan perusta ja strategian kantava voima on osuustoiminnallisuus. Ryhmän perustehtävä on edistää omistajajäsentemme, asiakkaidemme ja toimintaympäristömme kestäväää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Uudistettu OP-Pohjola 2012 -strategia on rakennettu kestävään hyvinkin merkittävät odottamattomat muutokset toimintaympäristössä. Keskeistä on jatkaa tarinaa osana suomalaista yhteiskuntaa, investoida tulevaisuuteen ja vahvistaa entisestään pohjaa pitkän aikavälin menestykselle.

Strategian kiteytys

Strategian perustekijät

Perustehtävä	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme omistajajäsentemme, asiakkaidemme ja toimintaympäristömme kestävää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia.
Päämäärä	<ul style="list-style-type: none"> Olemme johtava ja menestyvin finanssiryhmä Suomessa.
Asiakaslupaus	<ul style="list-style-type: none"> Tarjoamme parhaat kokonaisratkaisut ja keskittämisedut.
Arvot	<ul style="list-style-type: none"> Ihmisläheisyys. Vastuullisuus. Yhdessä menestyminen.
Kilpailuedut	<ul style="list-style-type: none"> Kokonaisvaltainen finanssipalvelu Markkinoiden kattavin valikoima finanssipalveluja niin henkilö- kuin yritys- ja yhteisöasiakkaille. Parhaat keskittämisedut Toimialan monipuolisin ja palkitsevin keskittämisetukokonaisuus. Lähellä asiakasta Maan laajin verkosto konttoreita ja palvelupisteitä, ja näiden lisäksi kattavat sähköiset palvelut. Toimintatapa on ihmisläheinen ja päätöksenteko paikallista. Osuustoimintaperusta Vahva osuustoiminnallinen arvopohja, omistajuuden ja asiakkuuden yhtymisen sekä pitkäjänteinen, vastuullinen toiminta omistajien, asiakkaiden ja toimintaympäristön hyväksi. Suomalaisuus Kotimaisessa omistuksessa oleva finanssiryhmä, jonka palveluita kehitetään suomalaisten tarpeisiin. OP-Pohjola haluaa edistää suomalaisten hyvinvointia ja kotimaisen yritystoiminnan menestystä. Vakaus Pitkäjänteisyys, luotettavuus ja turvallisuus.

Taloudelliset tavoitteet

OP-Pohjolan tavoitteena on liiketoiminnan pitkäjänteinen kehittäminen:

- Pitkällä ajalla markkinoita nopeampi kasvu
- Kilpailuetua luova vahva vakavaraisuus
- Vahvistuva kannattavuus
- Maltillinen riskinotto
- Rahoitusasema pääkilpailijoita parempi
- Tehokkuus kilpailukyvyn turvaavalla tasolla

OP-Pohjola-ryhmän pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

	12/2012	12/2011	Tavoite
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	1,9	1,8	1,6
Taloudellisen pääoman tuotto, % (12 kk liukuva)	14,9	13,7	18
Tuottojen ja kulujen kasvuero, %-yks. (12 kk liukuva)	0,8	-6,1	> 0

Jatkuva strateginen uudistuminen

OP-Pohjola-ryhmän strategian uudistamisen prosessissa ja strategian toteuttamisessa avainsanoja ovat avoimuus ja vuoropuhelu. Osuustoiminnallisena ryhmänä meille on tärkeää, että henkilöstön lisäksi myös omistajajäsenet pääsevät vaikuttamaan strategiaan ja työstämään sitä osuuspankkien ja ryhmän hallinnossa olevien edustajiensa kautta. OP-Pohjola 2012 -strategia vahvistettiin ryhmän hallintoneuvoston kokouksessa 13.6.2012.

Lähivuodet finanssialalla tuovat tullessaan muutoksia. Toimialan sääntely kiristyy ja Suomeen säädettiin kansallinen pankkivero vuosille 2013–2015. Tulevaa kannattavuutta rasittavat erittäin matala markkinakorkotaso, heikko suhdannetilanne ja haasteellinen sijoitusympäristö. Erityisen voimakkaasti nämä muutokset kohdistuvat vuoteen 2013. Lähiajan haastavassa toimintaympäristössä jatkamme pitkäjänteistä kasvua sekä nostamme kannattavuuden ja vakavaraisuuden painoa. Pitkällä ajalla strategisena tavoitteenamme on kasvaa markkinoita nopeammin ja samalla vahvistaa kannattavuutta. Riskinkantokyky varmistetaan kaikissa olosuhteissa ja riskinotto suhteessa riskinkantokykyyn pidetään maltillisena.

OP-Pohjolan tavoitteena on liiketoiminnan pitkäjänteinen kehittäminen. Haluamme investoida tulevaisuuteen epävarmoinakin aikoina ja profiloitua suomalaisen finanssialan uudistajana: kehitämme palvelujamme ja tuotteitamme sekä omia asiakaspalveluprosessejamme. Nostamme asiakaskokemuksen strategiaamme kärkeen. Tavoitteenamme on ylivertainen ja yhtenäinen asiakaskokemus kaikissa kanavissa ja kaikilla liiketoiminta-alueilla.

Pankki- ja vahinkovakuutuspalvelujen integraatio viedään jatkossa aivan uudelle tasolle niin asiakaskokemuksen kuin toiminnan tehokkuuden näkökulmasta. Yhteisissä asiakkaissa on yhä valtava kasvupotentiaali. Hyödynnämme synergiaedut täysimääräisesti tehostamalla sisäisiä toimintatapoja ja prosesseja.

Keskusyhteisökonsernin syksyllä 2012 aloitettu uudelleenjärjestelyohjelma on osa ryhmän strategiaa sekä jatkaa pankki- ja vakuutustoiminnan integraation syventämistä. Tavoitteena on parantaa kannattavuutta toimintaa tehostamalla sekä organisoida toimintaa uudelleen. Uudelleenjärjestelyohjelman myötä poistetaan toiminnan päällekkäisyyksiä ja virtaviivaistetaan konsernin johtamisjärjestelmä. Henkilöstörakennetta kehitetään strategisten painotusten mukaan, siirtäen painopistettä asiakasrajapintaan ja tehostaen voimakkaasti taustatoimintoja. Keskusyhteisökonsernille ja osuuspankeille suunnattujen palveluiden tuotanto keskitetään merkittävästi uudistuvaan OP-Palveluihin. Keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelmalla haetaan yhteensä 150 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä vuoden 2015 loppuun mennessä. Kustannussäästöistä merkittävä osa realisoituu vuoden 2013 aikana.

Kestävää kasvua

Vain kestäväällä kasvulla turvaamme tulevaisuutemme. Olemme hyödyntäneet vahvaa vakavaraisuuttamme asiakkaittemme hyväksi. Kasvuvauhtimme on ollut asunto- ja yritysrahoituksessa selvästi markkinoita nopeampaa. Lisäksi pankki- ja vahinkovakuutuksen yhteisten asiakkaiden määrän kasvu on ollut vielä seitsemän vuotta Pohjola-kaupan jälkeen ennätysellisen hyvää.

Keskeiset kasvun painopistealueet ovat:

- Pääkaupunkiseutu
- Pankki- ja vahinkovakuutuspalvelujen integraation loppuun vieminen
- Yritysassiakasliiketoiminta
- Varallisuudenhoitopalvelut
- Sähköiset finanssipalvelut
- Maksuliikepalvelut

Arvot

Arvot

Ihmisläheisyys

OP-Pohjola on ihmistä varten, ja aito välittäminen ihmisistä - niin asiakkaista kuin työyhteisön jäsenistä - on lähtökohta toiminnalle. Meitä on helppo ja miellyttävä lähestyä, meillä ihminen kohdataan arvokkaana ja tasavertaisena yksilönä. Ihmisen arvostus näkyy kaikessa toiminnassa.

Vastuullisuus

Toimimme sekä paikallisesti, alueellisesti että valtakunnallisesti esimerkillisenä ja eettisesti vastuullisena yrityksenä. Rakennamme pitkäjänteisiä ja keskinäiseen luottamukseen perustuvia asiakassuhteita. Vahvalla ammattitaidolla vastaamme toimintamme laadukkuudesta, asiantuntemuksesta ja luotettavuudesta.

Yhdessä menestyminen

Menestyminen yhdessä asiakkaiden kanssa antaa suunnan ja vauhdin toiminnan ja palvelujen kehittämiseksi. Toiminta yhtenäisenä ryhmänä lisää turvaa asiakkaalle ja parantaa palvelukykyämme. Hallinnon ja henkilöstön yhteinen voittamisen tahto luo jatkuvan menestyksen kautta perustan hyvälle maineelle.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vuonna 2012 ja jäi viime vuosikymmenen keskiarvoa hitaammaksi. Talouskehitys oli runsaan epävarmuuden värittämää ja epätasaista. Yhdysvalloissa talous kasvoi kohtuullisesti ja työllisyys parani. Euroalue vajosi lievään taantumaan.

Euroalueen velkakriisi sävytti edelleen rahoitusmarkkinoiden kehitystä. Epävarmuus lisääntyi alkukesällä Kreikan vaalien seurauksena. Vuoden jälkipuoliskolla pahimmat velkakriisihuolet hälvenivät Euroopan keskuspankin ilmoitettua valtiolainaosto-ohjelmastaan.

EKP laski ohjaukorkonsa 0,75 prosenttiin ja lisäsi alkuvuonna voimakkaasti markkinoiden likviditeettiä poikkeuksellisilla pitkäaikaisilla rahoitusoperaatioilla. Markkinakorot laskivat vuoden aikana ennätysellisen alas.

Suomen talouskehitys jäi heikoksi vuonna 2012. Hyvän ensimmäisen neljänneksen jälkeen talouden toimeliaisuus vaimeni vuoden mittaan. Kotitalouksien kulutus tuki talouskasvua. Sen sijaan vienti ja investoinnit olivat vaisuja. Hidastuneen talouskasvun seurauksena työttömyys alkoi nousta loppuvuonna. Asuntojen hinnat nousivat muutaman prosentin, mutta asuntokauppa ja -rakentaminen vähenivät hieman.

Maailmantalouden kasvunäkymät ovat vuonna 2013 edelleen keskivertoa vaisummat. Euroalueen talouskehitys säilyy heikkona. Suomen talous kasvaa parhaimmillaankin hitaasti. Euroopan keskuspankki pitää ohjaukorkonsa alhaalla ja tarvittaessa tukee poikkeustoimin talouden vakautta. Euribor-korot pysyvät ennätysalhaalla.

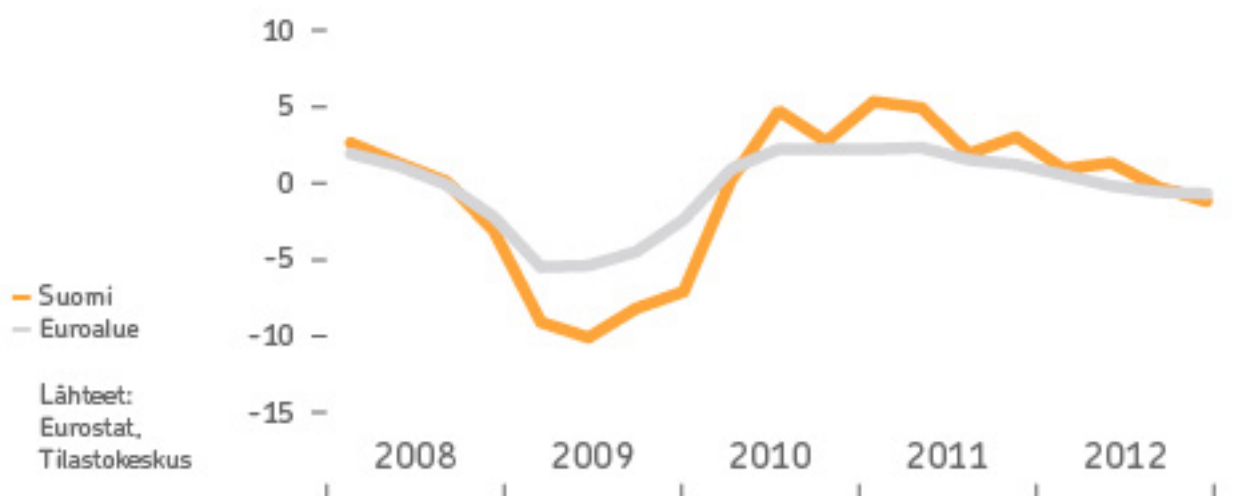
Pankkisektorin luottokanta kasvoi viime vuonna 7 prosenttia, mikä oli selvästi euromaiden keskimääräistä kasvua nopeampaa. Kotitalouksille myönnettyjen luottojen kehitys jatkui verrattain vakaana laskevien markkinakorkojen tukemana. Yritysluottojen kysyntä sitä vastoin vaimeni jälkimmäisellä vuosipuoliskolla talousnäkömien heikentymisen seurauksena. Luottokannan kasvunäkymät vuodelle 2013 ovat viime vuotta vaisummat.

Rahasto- ja vakuutussäästöt nousivat rahoitusmarkkinoiden myönteisen kehityksen seurauksena vuoden 2012 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Osakekurssit kohosivat Suomessa vuoden aikana keskimäärin noin 10 prosenttia. Rahastojen nettomerkinnot lisääntyivät. Talletuskannan kasvu hidastui hieman vuoden loppua kohden markkinakorkojen laskun ja riskinottohalukkuuden palautumisen seurauksena. Talletuskanta oli vuoden lopussa 6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

Vahinkovakuutussektorin yhteenlaskettu maksutulo kasvoi edelleen vakaata noin 6 prosentin vuosivauhtia. Maksetut korvaukset lisääntyivät aiempaa hitaampaa 4 prosentin vauhtia. Korvausmenojen kasvun hidastumista selittävät erityisesti edellisvuotta suotuisammat sääolosuhteet.

BKT:n määrä

määrän muutos edellisestä vuodesta, %

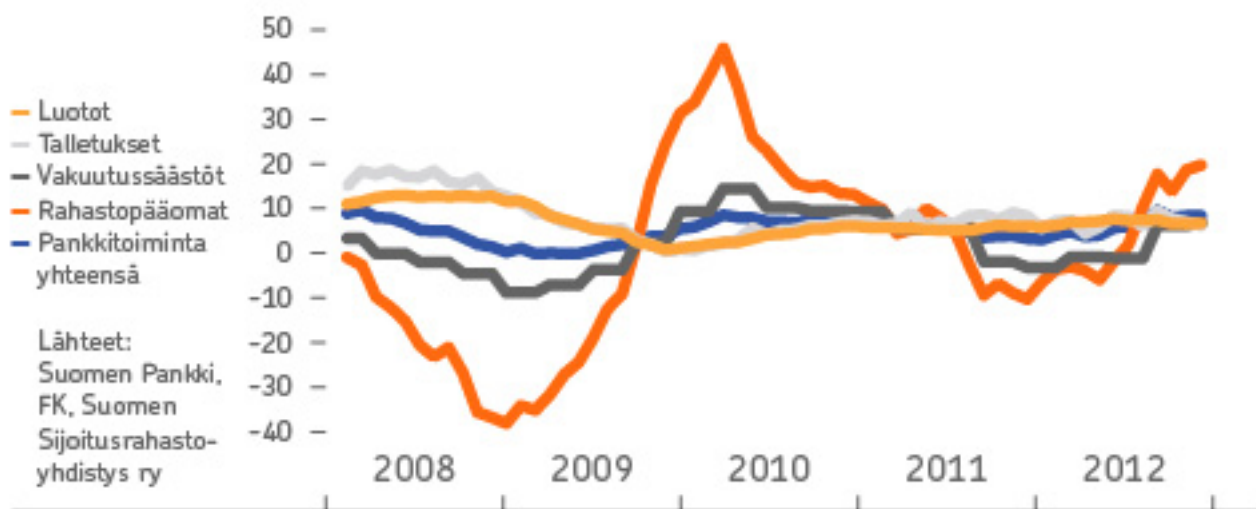
Investoinnit

määrän muutos edellisestä vuodesta, %

Pankkiliiketoiminnan 12 kk muutos

toimiala yhteensä, %

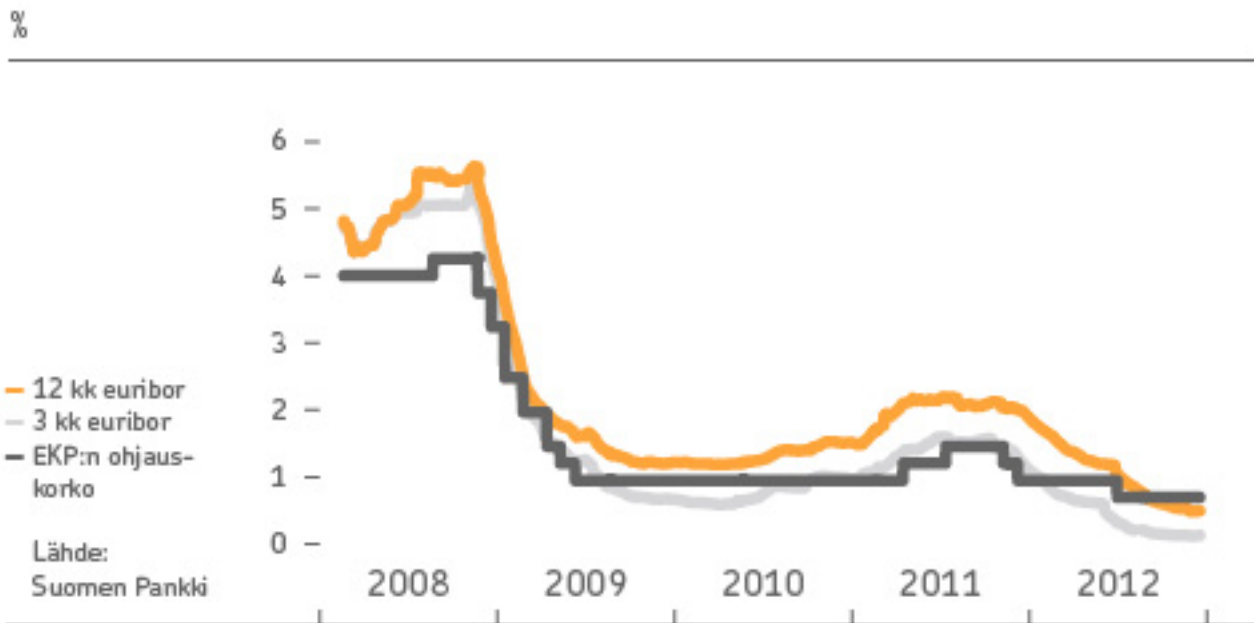

Luottamusindikaattoreita

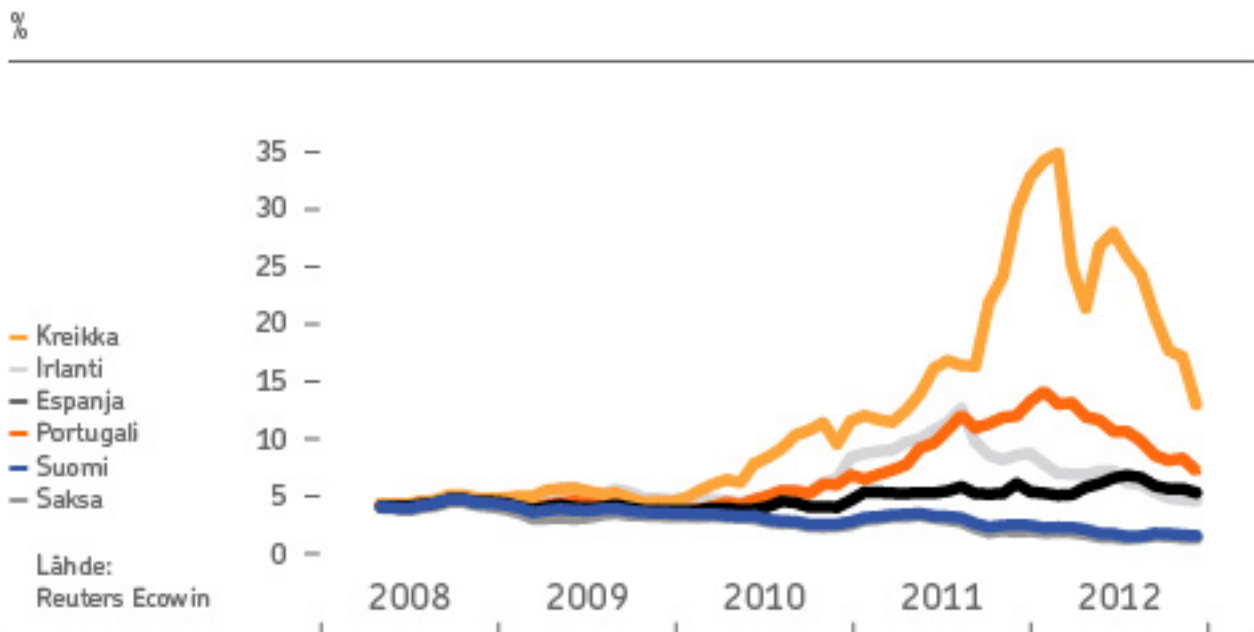
saldoluku

Euriborit ja ohjauskorko

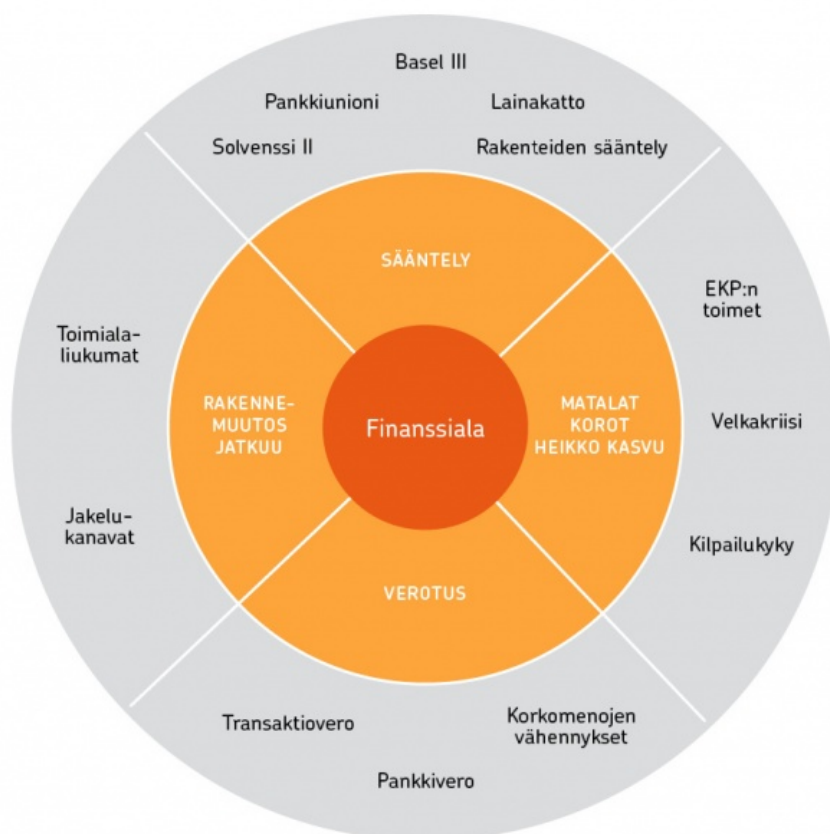
Valtionlainojen (10 v) korot

Finanssialan toimintaympäristö murroksessa

Finanssialan toimintaympäristö on monin tavoin murroksessa. Viranomaiset ovat tiukentamassa pankkien vakavaraisuus- ja likviditeettisääntöksiä merkittävästi, esimerkiksi rahalaitosten Basel III -säännöksen keskeisimmät muutokset kiristävät vakavaraisuusvaatimuksia, rajoittavat pankkien velkaantuneisuutta ja lisäävät rahoitusriskiaseman sääntelyä. Lisäksi Suomessa otettiin vuoden 2013 alusta lukien käyttöön määräaikainen pankkivero. Myös vakuutusyhtiöiden sääntelykehikko uudistuu Solvenssi II:n myötä. Kansainvälisten sääntelyhankkeiden sisältöön ja aikatauluun liittyy kuitenkin edelleen epävarmuutta.

Nykyinen matala korkoympäristö yhdessä sääntelyn ja verotuksen kiristymisen kanssa lisää finanssialan kannattavuuspaineita. Alhaiset talouden kasvunäkymät ja erityisesti euroalueen kehitykseen liittyvät huolet heijastuvat edelleen finanssialan näkymiin. Finanssialalla on käynnissä myös rakennemuutoksia. Sähköisiä palveluja kehitetään ja jakelukanavia uudistetaan.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tehtävänä on varmistaa osaltaan OP-Pohjola-ryhmän strategian toteutuminen. Kesällä 2012 vahvistetun strategian mukaan ryhmän riskinkantokyky varmistetaan kaikissa olosuhteissa ja riskinotto suhteessa riskinkantokykyyn pidetään maltillisena. Maltillisen riskinoton linjaus heijastuu selkeästi päivittäiseen liiketoimintaan ja se otetaan huomioon kaikkien OP-Pohjola-ryhmän merkittävimpien riskien hallinnassa.

Luottoriski on yksi OP-Pohjola-ryhmän merkittävimmistä riskeistä ja sitä sisältyy ensisijaisesti pankkitoimintaan. Pankkitoiminnassa luottoriskin hallinnassa kiinnitetään erityistä huomiota luottosalkun laadun säilyttämiseen ja kasvun riskipitoisuuden valvontaan. Riskienhallinta myös varmistaa, että kasvu on ryhmän varainhankintasuunnitelman mukaisesti rahoitettavissa. Edullinen varainhankinta puolestaan turvataan rakentamalla vahva rakenteellinen rahoitusriskiasema ja hyvä maksuvalmius.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski syntyy korkotason muutoksen vaikutuksesta korkokatteeseen. Myös vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa korkoriski on vastuuvélkaan sisältyvistä markkinariskeistä merkittävín. Vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa keskeinen merkitys on myös sijoitustoiminnan markkinariskeillä. Maltillinen riskinoton linjaus velvoittaa tunnistamaan nämä riskit ja rajoittamaan ne hyväksyttävälle tasolle. Vakuutustoiminnassa tämä linjaus edellyttää hyvin toimivia vastuunvalinnan ja hinnoittelun prosesseja sekä selkeitä jälleenvakuutuksen periaatteita.

Riskienhallinta on osa jokapäiväistä liiketoimintaa ja yrityskulttuuria

Riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä liiketoimintaa ja sen johtamista. Pitkäjänteisyys ja vastuullisuus ohjaavat asiakassuhteen hoitoa. Vähittäispankkitoiminnassa riskienhallinnan rooli heijastuu esimerkiksi siten, että keskeisin edellytys myönteiselle luottopäätökselle on asiakkaan takaisinmaksukyky. Riskitietoisuus sisältyy jokaiseen liiketoimintapäätökseen ja se on olennainen osa yrityskulttuuria.

Erityisesti operatiivisten riskien hallinnassa kiinnitetään paljon huomiota organisaation riskitietoisuuteen. Operatiivisten riskien hallinta tunnistaa ja arvioi riskejä sekä varmistaa kontrolli- ja hallintakeinojen toimivuutta ja riittävyttä. Se toteuttaa maltillisen riskinoton linjausta myös varmistamalla, että viranomaisten antamia ja ryhmän sisäisiä toimintaperiaatteita ja ohjeita noudatetaan.

Riskienhallinnan ydin on hyvä asiakastuntemus

OP-Pohjola-ryhmässä riskienhallinta muodostuu kolmesta osasta. Ensimmäisen osan muodostavat jokapäiväisessä liiketoiminnassa tehtävät riskipäätökset ja riskiaseman seuranta. Aktiivisessa asiakassuhteen hoidossa saavutettu asiakastuntemus on riskienhallinnan onnistumisen perusedellytys ja se varmistaa maltillisen riskinoton. Vahva riskienhallinta on sekä asiakkaan että OP-Pohjola-ryhmän etu.

Toisen osan muodostaa ryhmän keskitetty riskienhallinta, joka vastaa riskienhallinnan yleisistä edellytyksistä OP-Pohjola-ryhmässä. Tämä liiketoiminnasta riippumaton riskienhallinta ohjaa ja valvoo ryhmän yhteisöjen riskienhallintaa ja analysoi niiden riskiasemaa. Kolmas riskienhallinnan osa on sisäinen tarkastus, joka arvioi sekä keskusyhteisön että jäsenyhteisöjen riskienhallintaa.

Luottoluokitukset

Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP-Pohjola-ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP-Pohjola-ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.

Standard & Poor's vahvisti 16.5.2012 ja 20.11.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen AA- ja lyhyiden luottojen luokituksen A-1+. S&P muutti 20.11.2012 luokitusten näkymät vakaista negatiivisiksi.

Fitch Ratings vahvisti 10.10.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen A+ ja lyhyiden luottojen luokituksen F1 sekä säilytti näkymät vakaina.

Moody's laski 31.5.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokitusta yhdellä pykälällä Aa2:sta Aa3:een, säilyttäen luokituksen edelleen erittäin vahvalla tasolla. Pohjola Pankki Oyj:n lyhyiden luottojen luokitus (Prime-1) säilyi ennallaan. Näkymät asetettiin vakaiksi.

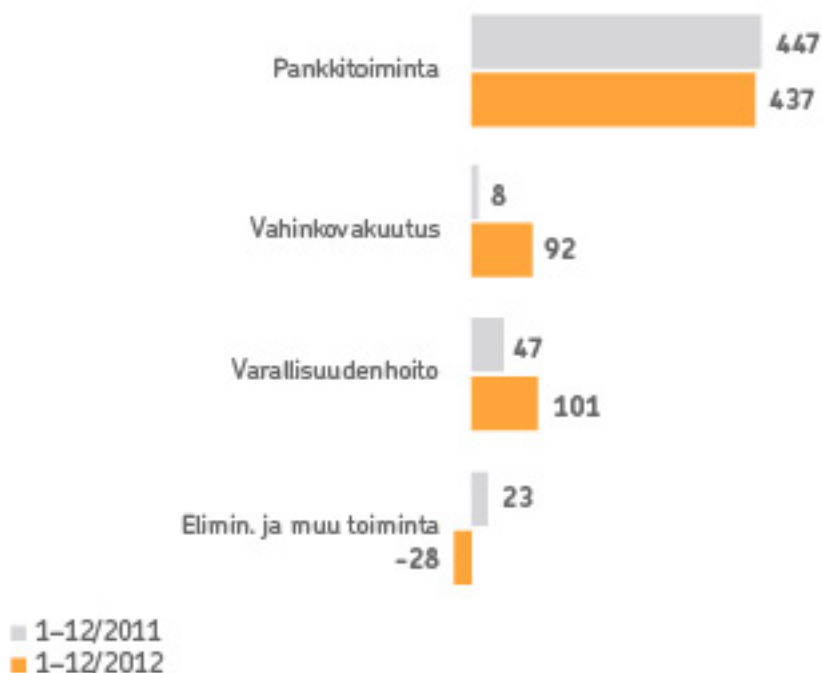
Luokituslaitos	Lyhyt varainhankinta	Pitkä varainhankinta
Fitch Ratings (OP-Pohjola-ryhmä ja Pohjola)	F1	A+
Standard & Poor's (Pohjola)	A-1+	AA-
Moody's (Pohjola)	P-1	Aa3

Tiivistelmä: Liiketoiminnot

Vuonna 2012 OP-Pohjola-ryhmä teki olosuhteet huomioiden erittäin hyvän tuloksen. Avaimena hyvään tulokseen olivat sijoitustoiminnan tuotot. Tulosparannus tuli erityisesti vahinkovakuutuksesta ja varallisuudenhoidosta. Matala korkotaso painoi pankkitoiminnan tulosta. Korkokatteen laskun odotetaan tasaantuvan vuoden 2013 aikana.

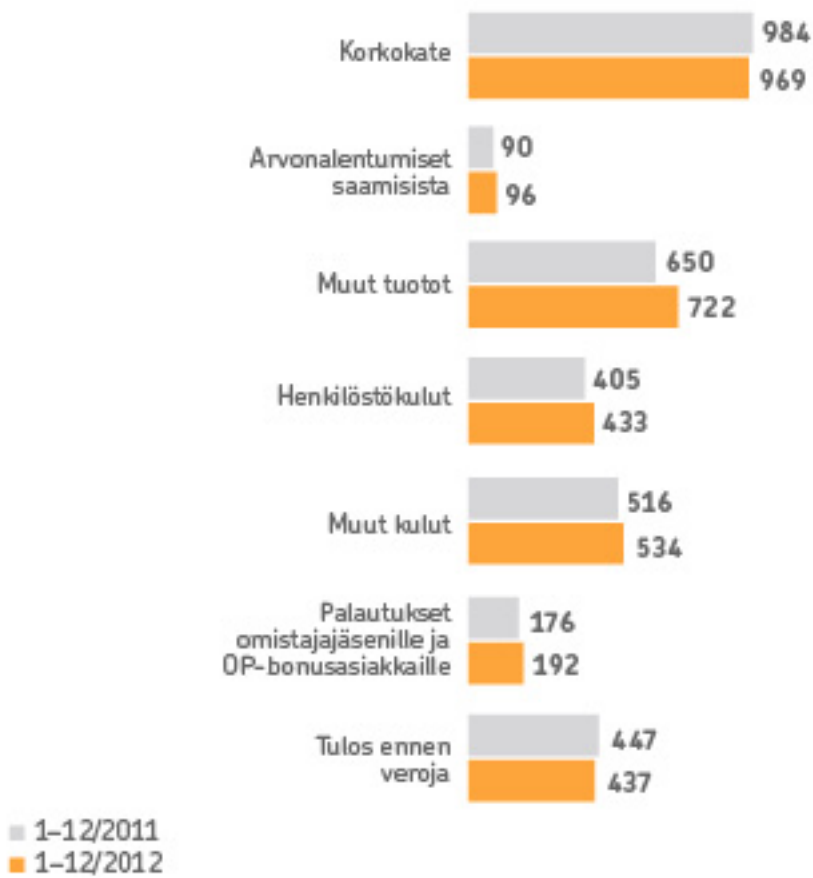
Tulos ennen veroja liiketoimintasegmenteittäin

milj. €

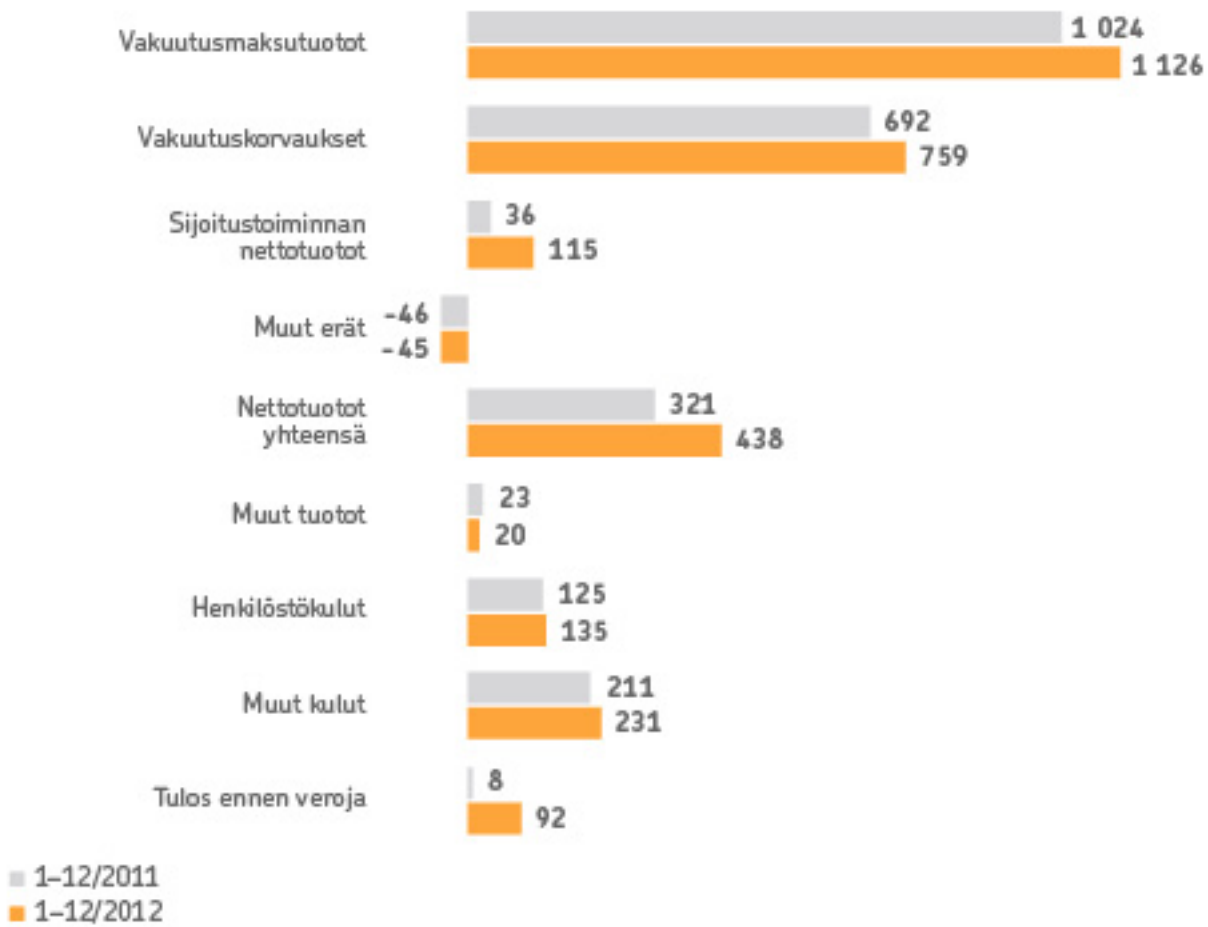
OP-Pohjola-ryhmä: Pankkitoiminta

milj. €

OP-Pohjola-ryhmä: Vahinkovakuutus

milj. €

Varallisuudenhoito

milj. €

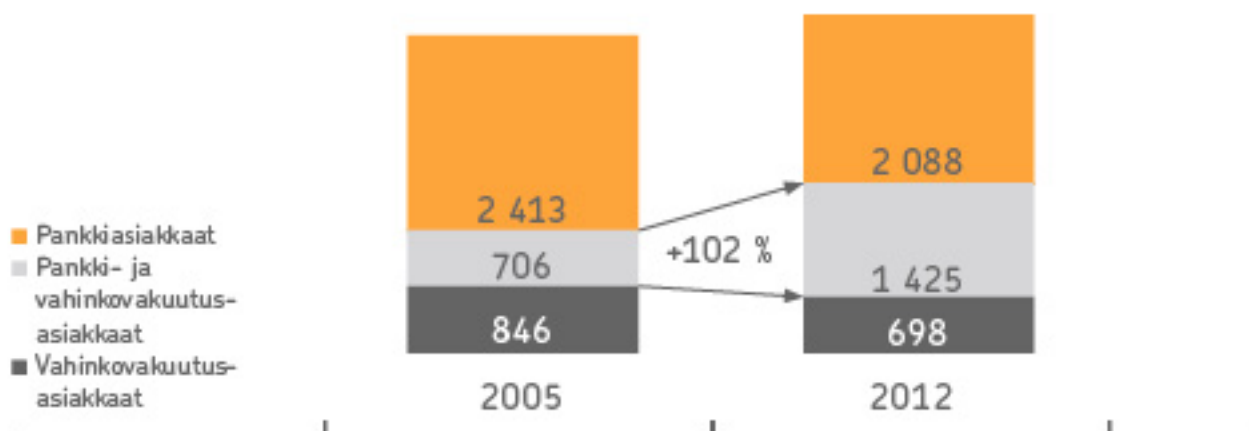

Palveluverkko

OP-Pohjola-ryhmän palveluverkko 31.12.2012	31.12.2012	12 kk:n muutos, kpl
Verkkopalvelusopimukset	1 611 229	52 533
Pankkien toimipaikat	519	-16
joissa sekä vahinkovakuutus- että pankkipalvelut	350	5
Private banking -toimipaikat	37	1
OP-Kiinteistökeskusten-toimipaikat	178	4
Internet-asiakaspäätteet	530	-17

OP-Pohjola-ryhmän asiakkaat

1 000 asiakasta

OP-bonusten käyttö

milj. €

OP-Pohjola-ryhmän on Suomen suurin asunto- ja yritysrahoittaja. Ryhmällä on merkittävä rooli Suomen taloudellisen toimeliaisuuden ja työllisyyden edistäjänä. Markkinaosuus:

- asuntoluottokannasta 36,9 %
- yritysluottokannasta 35,5 %

OP-Pohjola tarjoaa asiakkailleen Suomen laajimman tuote- ja palveluvalikoiman. Tuote- ja palvelukehitystämme ohjaa ylivertaisen asiakaskokemuksen tarjoaminen.

Vuonna 2012:

- 215 000 ladattua mobiilisovellusta
- 320 000 asiakasta otti vastaan e-laskuja

Kokonaisvaltaista finanssipalvelua

Suomen johtavana finanssiryhmänä OP-Pohjola-ryhmä tarjoaa asiakkailleen pankki- ja vakuutuspalvelujen koko laajan palvelukirjon. Ryhmällä on myös poikkeuksellinen mahdollisuus yhdistää pankki- ja vahinkovakuutus tuotteita asiakkaille uudella tavalla lisäarvoa luoviksi kokonaisuuksiksi. Tämä lähtökohta näkyy myös tuote- ja palvelukehityksessämme.

Asiakaslupauksemme mukaisesti haluamme tarjota pankki- ja vakuutusasiointinsa ryhmäämme keskittävillä asiakkaille alan parhaat keskittämisedut.

Asiakkaat

OP-Pohjola on omistajajäseniään ja asiakkaitaan varten. OP-Pohjola-ryhmällä on 4,2 miljoonaa asiakasta, joista 3,8 miljoonaa on henkilöasiakkaita ja yritysasiakkaita on noin 400 000. Elokuussa toteutunut Skandia Lifen Suomen liiketoimintojen kauppaa kasvatti ryhmän asiakasmäärää reilulla 20 000:lla.

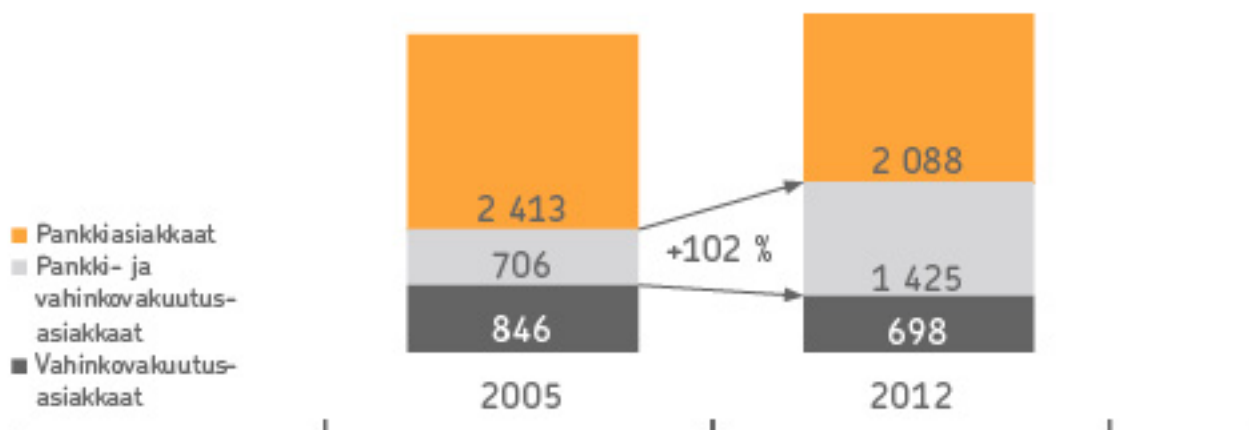
Yhteisten pankki- ja vakuutusasiakkaiden määrä kasvoi vuonna 2012 ennätyskellisesti lähes 130 000:lla. Vuoden 2005 Pohjola-kaupan jälkeen määrä on kaksinkertaistunut. Yhteisten pankki- ja vakuutusasiakkaiden määrä on seitsemässä vuodessa kasvanut 700 000:lla 1,4 miljoonaan.

Vuonna 2012 myös vakuutusasiakkaiden määrä kasvoi ennätyskellisesti yli 110 000:lla 2,1 miljoonaan. Pohjola-kaupan jälkeen vakuutusasiakkaiden määrä on kasvanut lähes 600 000:lla. Vakuutuksen etuasiakastalouksien vuoden 2012 kasvu oli lähes 50 000 ja etuasiakastalouksien määrä nousi 570 000:een.

Asiakkaat pääsevät osallistumaan toiminnan kehittämiseen. Omistajajäsenillä on mahdollisuus vaikuttaa oman osuuspankkinsa päätöksentekoon. Vuonna 2012 asiakaskokemuksen jalostaminen nostettiin OP-Pohjola-ryhmän strategian pääteemaksi tavoitteena entistä parempi asiakaspalvelu.

OP-Pohjola-ryhmän asiakkaat

1 000 asiakasta

Keskittämisedut

Osuuspankin omistajajäsenyys antaa asiakkaalle vaikutusmahdollisuuden oman osuuspankkinsa päätöksentekoon. Tämän lisäksi omistajajäsen saa ainutlaatuisia keskittämisetuja pankki- ja vakuutusasioinnista.

Osuuspankit ja Helsingin OP Pankki palkitsevat asiakkaitaan OP-bonuksilla, joita kertyy asiakkaalle asioinnin määrän suhteessa. OP-bonuksia on kertynyt jo vuodesta 1999 lähtien ja vuonna 2012 asiakkaille kertyi bonuksia 173 miljoonalla eurolla. Bonukset kertyvät pankki- ja vakuutusasioinnista ja niitä käytetään OP-Pohjola-ryhmän määrittelemiin pankki- ja vakuutusmaksuihin sekä OP-Kiinteistökeskuksen välityspalkkioihin. Bonuksia kertyy pankkiasioinnin lisäksi kodin, perheen ja ajoneuvojen vakuutusmaksuista. OP-bonuksilla maksetuista vakuutusmaksuista kertyy myös bonuksia. Asiakas hyötyy eniten keskittäessään pankki- ja vakuutuspalvelunsa OP-Pohjola-ryhmään, sillä keskittämisetuna asiakas saa vielä lisälennusta vakuutusmaksuista.

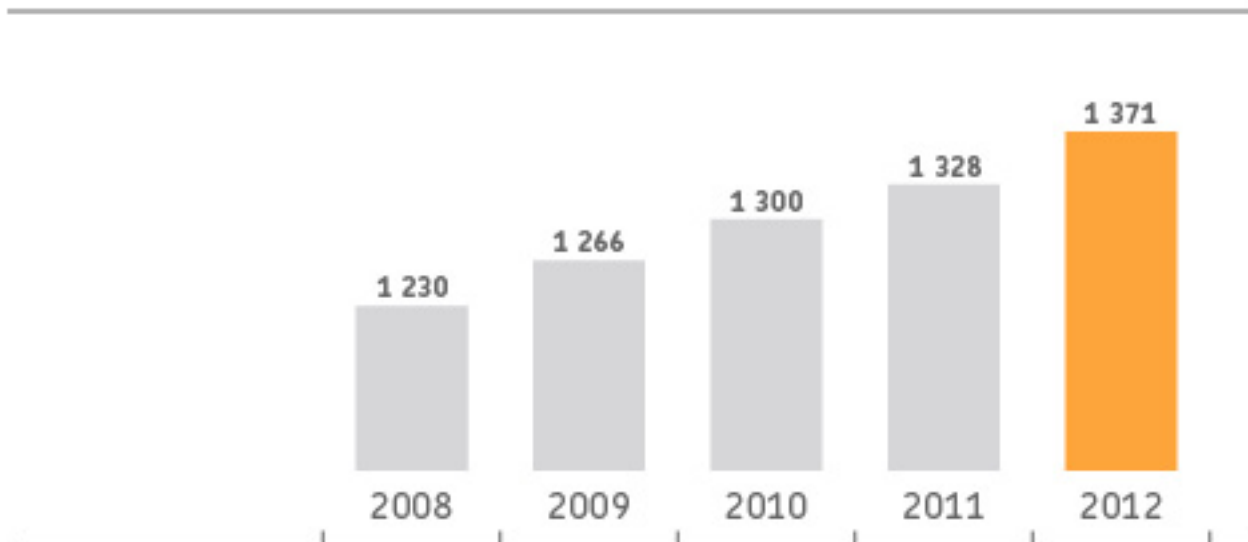
OP-Pohjola-ryhmän etuohjelmaa kehitetään jatkuvasti. Syksyllä otettiin uudeksi OP-bonusten käyttökohteeksi Yksilöllisen sijoitusvakuutuksen asiakkaalta perittävät liikekulut.

Asiakkuutensa OP-Pohjolaan keskittäneet yrittäjävetoiset yritykset, joiden maksuliike kulkee osuuspankin yritystilin kautta ja vakuutukset on keskitetty Pohjola Vakuutukseen, saavat vuosittain vaihtuvia, keskittämisestä palkitsevia erityisasetuja.

Yhä useampi OP-Pohjolan asiakas on ottanut vahinkovakuutuksensa osuuspankista ja on löytänyt keskittämisestä saatavan taloudellisen hyödyn sekä asioinnin helppouden.

Omistajajäsenet

1 000 jäsentä

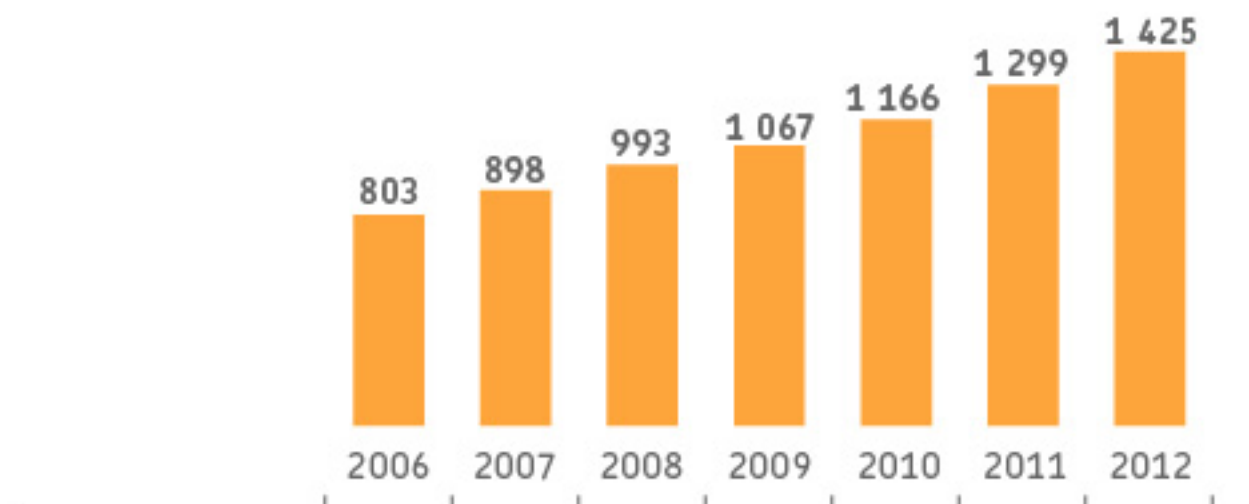
OP-bonusten käyttö

milj. €

OP-Pohjola-ryhmän yhteiset pankki- ja vakuutusasiakkaat

1 000 asiakasta

Pankkitoiminta

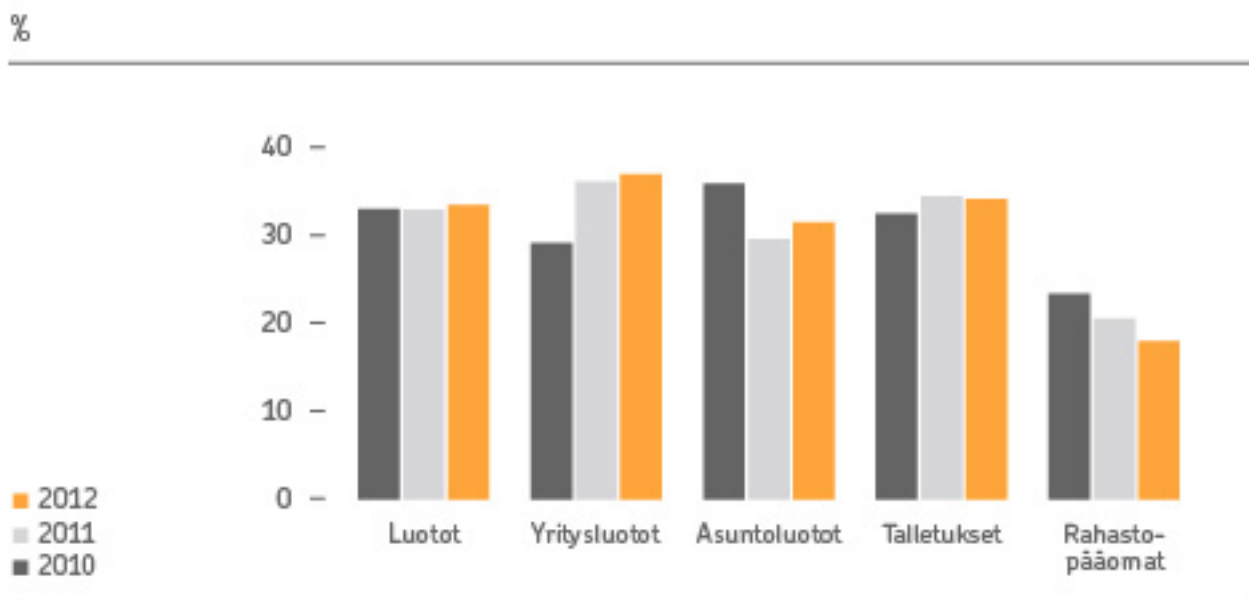
Pankkitoiminta on OP-Pohjola-ryhmän liiketoimintasegmenteistä suurin. OP-Pohjolan pankkitoiminnan valikoimassa on tuotteet ja palvelut niin talouden hoitoon ja asunnon hankintaan kuin sijoittamiseenkin. Yrityksille OP-Pohjola tarjoaa rahoitukseen, kassanhallintaan ja maksuliikkeen hoitoon tarvittavat palvelut.

Vuonna 2012 OP-Pohjolan pankkitoiminnan kasvu oli erityisen vahvaa talletuksissa sekä yritys- ja asuntoluotoissa. Ryhmä voitti markkinaosuutta luotoissa. Erityisesti yritysluotoissa ryhmän markkinaosuus nousi selvästi.

Luottomarginaalien nousu jatkui vuonna 2012 pankkien siirtäessä kallistuneen varainhankinnan kustannusta antolainauksen marginaaleihin ja ennakoitessa sääntelyn kiristymisen vaikutuksia. Määräaikaistalletusten marginaalien nousu taittui loppuvuoden aikana.

OP-Pohjola-ryhmän uusien nostettujen asuntoluottojen määrä kasvoi 2,2 prosenttia vuotta aiemmasta. Kysyntää tuki matala korkotaso. Luottojen kokonaiskorot ovat historiallisen matalalla tasolla, vaikka marginaalitaso onkin noussut selvästi edellisvuodesta. Ryhmän markkinaosuus asuntoluottokannasta oli joulukuun lopussa 36,9 prosenttia (36,0). Kulutusluottokanta kasvoi 8,1 prosenttia vuoden takaisesta.

OP-Pohjola-ryhmän markkinaosuudet

OP-Kiinteistökeskusten välittämien asuntokauppojen määrä oli katsauskaudella 16 291 eli 5,5 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin (17 240).

Yritysten luottokanta kasvoi katsauskaudella 9,3 prosenttia. Ryhmän markkinaosuus yritysten luottokannasta kasvoi vuoden vaihteen 33,3 prosentista joulukuun lopun 35,5 prosenttiin.

OP-Pohjola-ryhmän talletukset kasvoivat katsauskaudella 9,0 prosenttia. Maksuliiketililit kasvoivat katsauskaudella 9,7 prosenttia, ja sijoitustalletukset kasvoivat 8,2 prosenttia.

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja supistui 2,2 prosenttia 437 miljoonaan euroon korkokatteen laskettua ja kulujen kasvettua. Tuotot kasvoivat 3,5 prosenttia 1 692 miljoonaan euroon. Korkokate supistui matalan markkinakorkotason seurauksena 1,5 prosenttia.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Saamisten arvonalentumiset, 96 miljoonaa euroa, olivat odotusten mukaisesti samalla alhaisella tasolla kuin vuotta aiemmin.

Asuntopalvelu

Asuntoluottojen kysyntä oli hyvällä tasolla siitä huolimatta, että yleinen talouskehitys oli vaimeata ja kotitalouksien luottamus talouteen oli pitkä ajan keskimääräistä tasoa selvästi heikompaa. Koko Suomen asuntoluottomarkkina kasvoi vuoden aikana 5,6 prosenttia ja kasvuvauhti oli aiempaa vuotta vain hieman hitaampi (6,6 prosenttia).

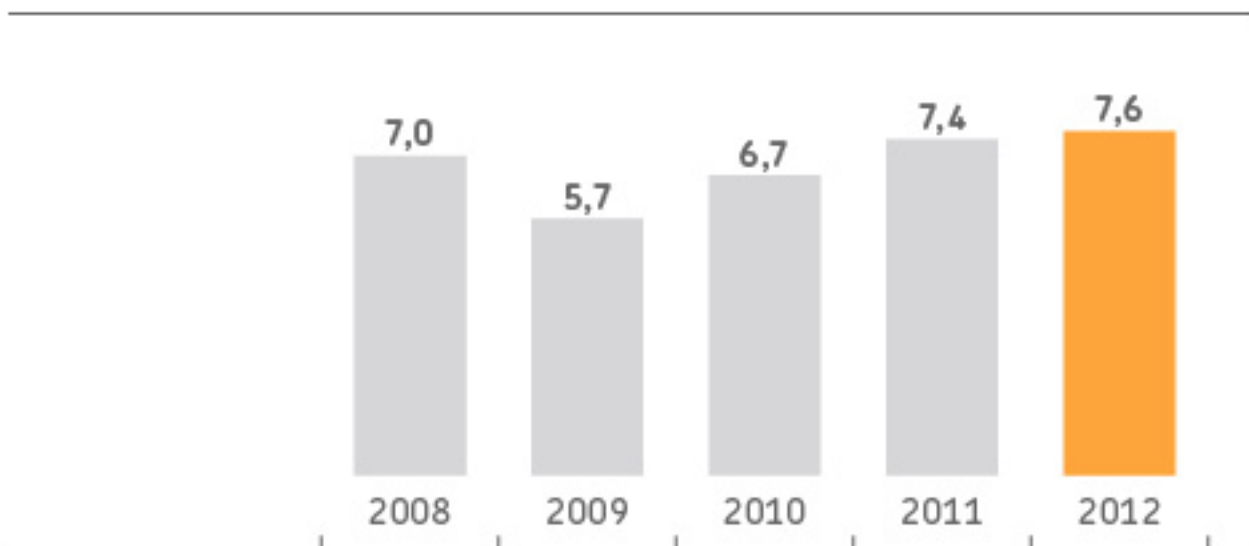
OP-Pohjola-ryhmä vahvisti edelleen asemaansa Suomen suurimpana asuntorahoittajana. Uusia asuntoluottoja nostettiin OP-Pohjola-ryhmästä 7,6 miljardia euroa eli 0,17 miljardia euroa enemmän kuin vuonna 2011, joka oli siihen mennessä 2000-luvun vilkkain vuosi. OP-Pohjola-ryhmän markkinaosuus asuntoluotoista oli vuoden lopussa 36,9 prosenttia.

Pitkäaikaisen varainhankinnan kallistumisen ja tiedossa olevien sääntelymuutosten vuoksi uusien asuntoluottojen marginaalit nousivat merkittävästi vuoden 2012 aikana. Vuoden lopussa uusia asuntoluottosopimuksia tehtiin keskimäärin noin 1,4 prosentin marginaalilla. Marginaalit nousevat vuonna 2013 edelleen.

Suhdannetilanteen heikentymisestä ja loppuvuotta kohti lisääntyneestä työttömyydestä huolimatta asiakkaat ovat pärjänneet lainojensa kanssa yleisesti hyvin, ja järjestämättömien asuntoluottojen määrä on pysynyt alhaisella tasolla.

Uudet nostetut asuntoluotot

mrd. €

OP-Kiinteistökeskus

Asunto- ja kiinteistökauppa oli vuoden 2012 aikana vakaata muun muassa alhaisen korkotason vuoksi. Kokonaiskauppamäärät laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

OPKK-ketju teki yhteensä noin 16 300 asunto- ja kiinteistökauppaa, joka on runsaat 5 prosenttia vähemmän kuin ketjun ennätysvuonna 2011.

Kulutusluotot ja korttipalvelut

Kulutusluottokanta edelleen kasvussa

OP-Pohjolan kulutusluottokanta kasvoi 8,1 prosenttia. Voimakkainta kasvu oli edellisvuoden tapaan autorahoituksessa. Ryhmän markkinaosuus kulutusluotoista nousi 1,7 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 34,2 prosenttia.

Uusi korttityyppi markkinoille

OP-Pohjola-ryhmä oli jälleen korttiliiketoiminnan edelläkävijä tuodessaan ensimmäisenä Suomessa markkinoille lähiluettavat maksukortit. Ilman PIN-koodia pieniin maksuihin käytettävillä korteilla nopeutetaan ja helpotetaan maksutapahtumia kaupan ja muiden palveluyritysten kassoilla. Kätevyydestä huolimatta maksamisen turvallisuus on sirumaksamisen tasolla. Lähilukuominaisuudella varustetut OP-Visa Debit -kortit tulivat asiakkaiden käyttöön syksyllä.

Vuoden 2011 lopulla aloitettu kansainvälisten korttien tilityspalveluiden myynti kauppiasiakkaille jatkui vilkkaana koko vuoden. OP-Pohjola pyrkii kokonaisvaltaisella palvelulla helpottamaan korttimaksujen vastaanottamista. Peruspalvelussa osuuspankki tilittää Visa- ja MasterCard-korttitapahtumat suoraan asiakkaalle ja valinnaisina lisäpalveluina asiakas voi valita American Express- ja Diners Club -liittymissopimukset sekä maksupäätteen tarpeensa mukaan.

Yritys- ja asuntoyhteisöluotot

Yritysluotot jatkoivat kasvuaan vuoden 2012 aikana talouden odotettua hitaammasta kasvusta ja epävakaasta taloustilanteesta huolimatta. Pankkien kasvaneet varainhankinnan kustannukset ja siitä aiheutunut yritysrahoituksen kallistuminen eivät vaikuttaneet rahoituksen kysyntään, vaan se säilyi hyvällä tasolla koko vuoden ajan. Toteuttamiskelpoisiin hankkeisiin rahoitusta on myös tarjottu.

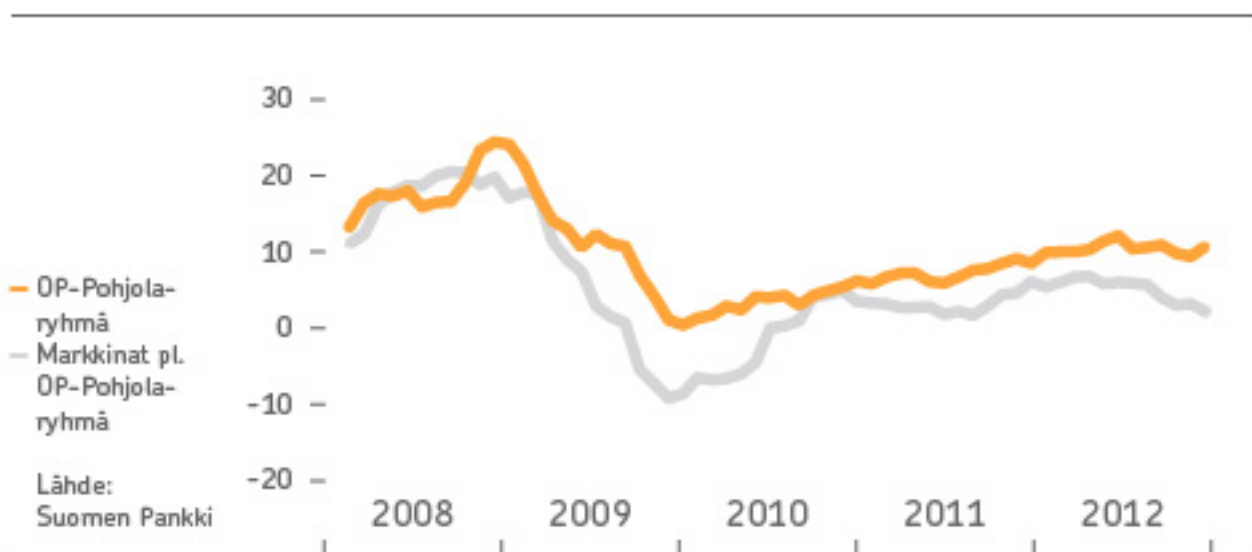
OP-Pohjola-ryhmän yritys- ja asuntoyhteisörahoituksen kasvu oli vuoden 2012 aikana selkeästi muita pankkeja nopeampaa. Kotimainen yritysrahoituskanta kasvoi vuoden aikana 9,3 prosenttia eli edellistä vuotta (11,3) rauhallisemmin. Asuntoyhteisöluotot kasvoivat 18,9 prosenttia eli vastaavasti edellisvuotta (11,0) nopeammin.

Uusia yritysluottoja nostettiin 7,4 miljardia euroa. Yritysluottokanta oli vuoden päättyessä 17,0 miljardia euroa (15,6) ja takauskanta 3,1 miljardia euroa (2,7). Kotimainen yritysluottokanta kasvoi vuoden aikana 1,5 miljardia euroa. Kasvu oli hyvää sekä osuuspankeissa että Pohjolassa. Yritysluottojen markkinaosuus oli joulukuun lopussa 35,5 prosenttia (33,3).

Yritysluottojen arvonalentumisten määrä vuonna 2012 oli edellisvuoden tasolla.

Euromääräinen luottokanta 12 kk muutos

%

Talletukset

Talletuskanta kasvoi vuoden 2012 aikana 9 prosenttia. Erityisen voimakasta kasvu oli yritysten ja julkisyhteisöjen talletuksissa. OP-Pohjola-ryhmän markkinaosuus talletuksista oli 34,1 prosenttia vuonna 2012.

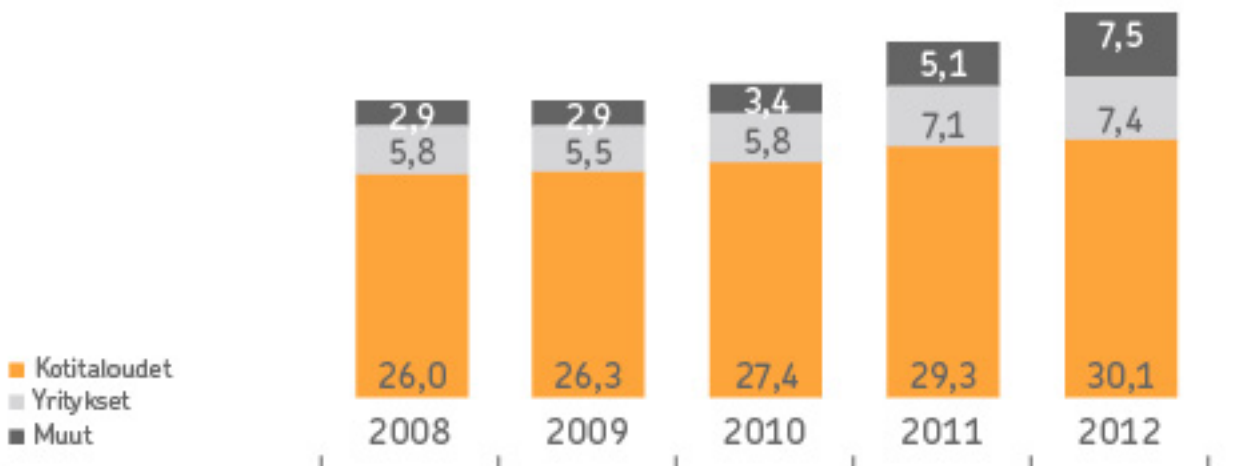
OP-Pohjola-ryhmän talletustilit, miljardia euroa, lähde ottolainauksen kk.tilasto

	2012	2011
Henkilöasiakkaiden käyttelytilit	13	13
Yritysassiakkaiden maksuliiketilit	11	9
Henkilöasiakkaiden sijoitustilit	17	16
Yritysassiakkaiden sijoitustilit	4	3
OP-Pohjola yhteensä	45	41

Korkotasoa laski vuoden 2012 aikana. Kilpailutilanne talletuksissa pysyi lähes ennallaan, yli vuoden mittaisille määräaikaistalletuksille maksettiin euriborin ylittäviä korkoja. Avistaehtoiset sijoitustalletukset ja talletusten ja sijoitustuotteiden yhdistelmät olivat suosittuja sijoituskohteita.

Talletukset

mrd. €

Maksuliike

Valtion maksuliikepankiksi

Pohjola Pankki Oyj valittiin valtion maksuliikkeen päävälittäjäpankiksi syksyllä 2011. OP-Pohjola-ryhmä hoitaa valtion maksuliikkeen vuosina 2012–2018. Sujuvaan maksuliikkeen siirtymiseen tähtäävä yhteistyö Valtionkonttorin kanssa oli tiivistä koko raportointivuoden ajan. Maksuliikeyhteistyö alkoi 1. joulukuuta. Pohjola Pankki välitti joulukuussa ennakonpalautukset noin 3,3 miljoonalle henkilölle. Yhteistyössä Verohallinnon ja Valtiokonttorin kanssa suoritettu operaatio sujui ongelmitta.

Sähköinen asiointi lisäsi suosiotaan

E-laskutuksen käyttö ja e-laskujen vastaanottaminen lisäsivät suosiotaan vuoden aikana. OP-Pohjola-ryhmän pankit saivat uusia asiakkaita e-laskupalvelun käyttäjiksi yli kaksi kertaa enemmän kuin vuonna 2011. Vuoden lopulla noin 320 000 asiakasta otti vastaan e-laskuja, joista tulee vuonna 2014 lopetettavan kotimaisen suoraveloituksen tärkein korvaaja.

Pankkipalvelujen käyttö mobiililaitteilla on voimakkaassa kasvussa. OP-mobiili tarjoaa asiakkaille turvallisen ja helpon tavan hoitaa pankki- ja vakuutusasioita.

Verkkorikollisuuden torjunta aiempaa aktiivisempaa

Verkkorikollisten aktiivisuus kasvoi edellisvuodesta. Valtaosa rikollisten yrityksistä perustui haittaohjelmiin ja niiden levittämiseen. Haittaohjelmat pyrkivät siirtämään rahaa asiakkaan tililtä verkkopankki-istunnon aikana asiakkaan huomaamatta.

OP-Pohjolassa jatkettiin OP-verkkopalvelujen turvaominaisuuksien kehittämistä ja tietoturvaraportteja. Erityisenä painopisteenä oli asiakkaiden informointi ja opastus uusien uhkien varalta. OP-Pohjola selvittää rikosyrityksiä ja pyrkii ennaltaehkäisemään uhkia tiiviissä yhteistyössä viranomaisten kanssa. Uudenlaisista verkkorikollisuusuhista huolimatta pankki- ja vakuutusasiointi verkossa on edelleen turvallista.

Vahinkovakuutus

OP-Pohjola-ryhmä on Suomen johtava vahinkovakuuttaja. Pohjola tarjoaa kattavan ja monipuolisen vakuutusturvan sekä henkilö-, yritys- että yhteisöasiakkaille. Pohjola-konsernin vahinkovakuutustoiminnan muodostavat Pohjola Vakuutuksen lisäksi A-Vakuutus, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen sekä Baltiassa toimiva Seesam-yhtiö.

Vuonna 2012 vahinkovakuutustoiminnan tulos ennen veroja kasvoi selvästi edellisestä vuodesta ja oli 92 miljoonaa euroa. Hyvän tuloksen taustalla oli vakuutusmaksutuottojen kasvu ja sijoitustoiminnan onnistuminen. Eläkevastuiden diskonttokoron lasku 3,3 prosentista 3,0 prosenttiin heikensi vakuutusteknistä katetta 52 miljoonaa euroa.

Vakuutusmaksutuotot kasvoivat vuonna 2012 10 prosenttia yli 1,1 miljardiin euroon. Etuasiakastalouksien sekä yritysasiakkaiden määrien kasvu oli ennätysellinen. Etuasiakastalouksia oli katsauskauden lopussa 570 000. Etuasiakastalouksista jo lähes 70 prosenttia on keskittänyt pankkiasiointinsa osuuspankkeihin.

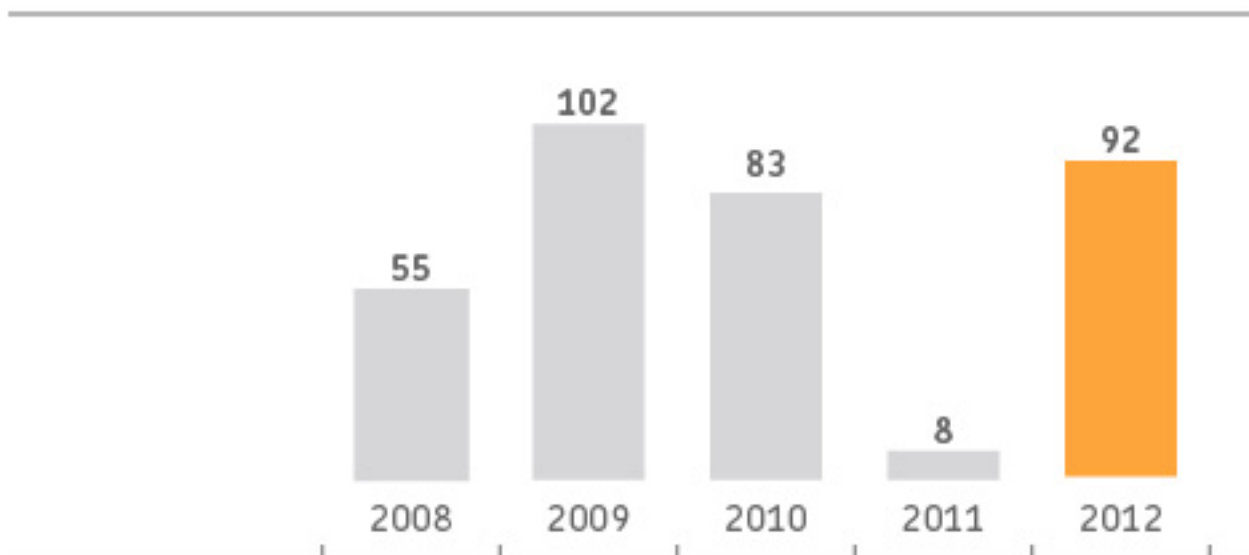
Korvaustoiminnassa vuosi oli kiireinen. Pohjolaan ilmoitettiin yli 450 000 vahinkoa. Vahinkojen määrää lisäsi asiakasmäärien kasvu.

Pohjolan perustama päiväkirurginen Omasairaala Oy aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa. Sairaala keskittyy ortopedisten sairauksien ja vammojen tutkimukseen ja hoitoon.

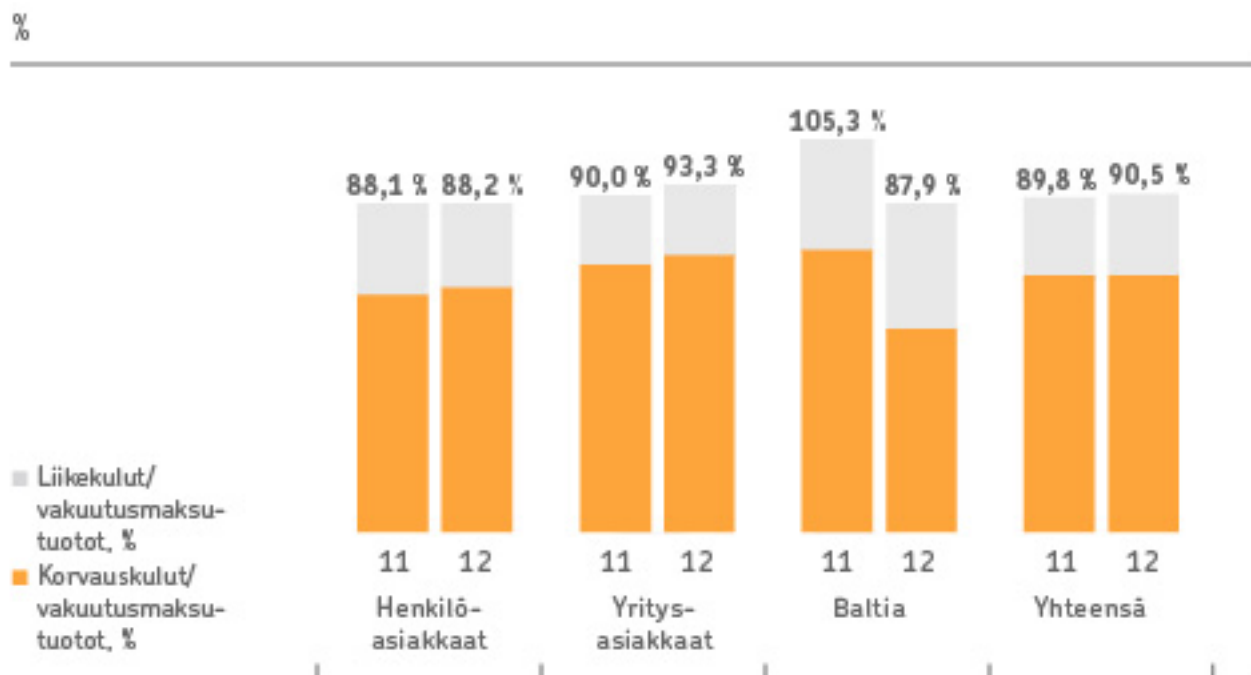
Vahinkovakuutuksessa keskeisenä tavoitteena on parantaa toiminnan tehokkuutta olennaisesti ja kasvaa markkinoita nopeammin henkilöasiakkaissa ja pienissä ja keskisuurissa yritysasiakkaissa. Toiminnan keskiössä ovat myös henkilövakuuttaminen sekä terveys- ja hyvinvointipalvelut.

Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja

milj. €

Operatiiviset yhdistetyt kulusuhteet

Varallisuudenhoito

OP-Pohjola-ryhmän varallisuudenhoitoliiketoiminta-alue tarjoaa monipuoliset palvelut ja tuotteet vakuutussäästämässä, henkilöriskien vakuuttamisessa, rahastoissa sekä sopimuspohjaisessa täyden valtakirjan varainhoidossa ja konsultatiivisessa varainhoidossa. OP-Pohjolan vahvuutena on laaja palveluverkko.

Varallisuudenhoitosegmentin palkkiotuotot muodostuvat varainhoito- ja rahastoliiketoiminnan sekä henkivakuutusten palkkioista. Varallisuudenhoidon tulos ennen veroja vuonna 2012 oli 101 miljoonaa euroa (47) ja tulos käyvin arvoon oli 315 miljoonaa euroa (-144). OP-Pohjola-ryhmä kasvatti merkittävästi markkinaosuuttaan sijoitussidonnaisissa vakuutussäästöissä Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n hankinnan myötä. Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus vakuutussäästöistä kasvoi 61,9 prosenttiin (48,3). Sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 9,2 prosenttia (-1,5).

Henkivakuutus

Henkivakuutustoimialalle vuosi 2012 oli kasvun vuosi. Finanssikriisiin liittyvien pelkojen lieveneminen lisäsi erityisesti säästämistuotteiden kysyntää. Myös riskivakuuttaminen kasvoi. Ainostaan verotuetun eläkesäästämisen suosio oli edelleen laskussa tuotteita koskevien ehtojen kiristyessä jälleen vuoden 2013 alusta, jolloin myös vakuutuslahjan verovapaus 8 500 euroon asti poistui lahjaverotuksessa. Suomessa toimivien henkivakuutusyhtiöiden maksutulo kasvoi 18 prosenttia 3,8 miljardiin euroon ja hoidossa olevat vakuutussäästöt 4 prosenttia 35 miljardiin euroon.

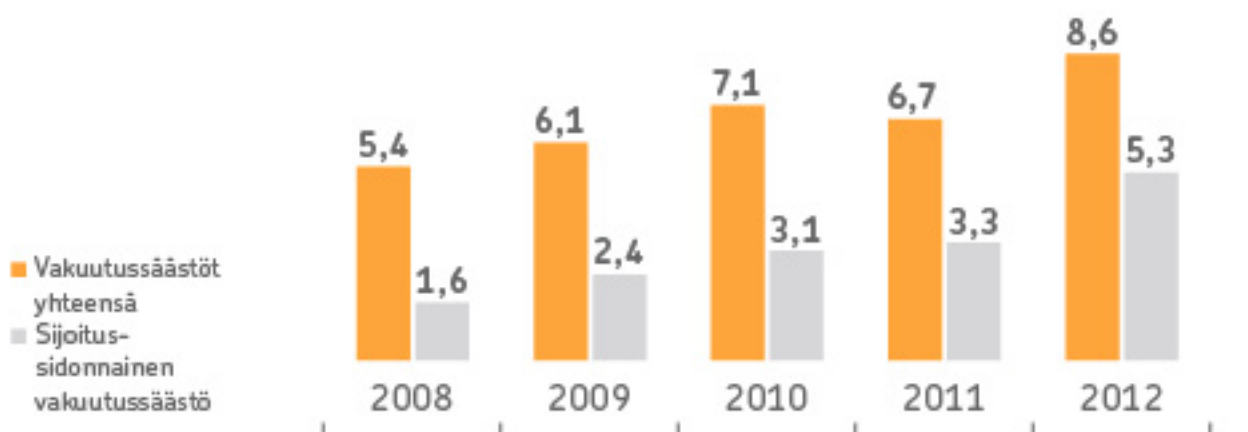
OP-Pohjola-ryhmä kasvatti merkittävästi markkinaosuuttaan vakuutussäästöissä. Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 64 prosenttia 5,3 miljardiin euroon. Kasvusta 41 prosenttiyksikköä johtui yrityskaupasta. Elokuussa 2012 toteutui kauppa, jolla OP-Pohjola osk osti Skandia Life Assurance Company:ltä Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n osakekannan. Kaupan mukana OP-Pohjolalle siirtyi noin 100 000 sijoitussidonnaista henki- ja eläkevakuutusta, joiden säästöt olivat 1,3 miljardia euroa vuoden 2012 lopussa.

Sijoitussidonnaisten säästöjen osuus kaikista vakuutussäästöistä nousi 62 prosenttiin. Myös riskihenkivakuutus oli tasaisen hyvässä kasvussa, maksutulo kasvoi 7 prosenttia. Kokonaisuutena henkivakuutustoiminnan tulos vuodelta 2012 oli hyvä. Sijoitustoiminnan riskitason alentamisesta huolimatta sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoon oli erinomainen (9,2 prosenttia).

Henkivakuutusten hinnat muuttuivat joulukuussa 2012, koska vakuutettavan henkilön sukupuolta ei enää voida huomioida vakuutusriskien hinnoittelussa. Muutoksen taustalla on EU-tuomioistuimen päätös, jonka mukaan sukupuolen erilaisen kohtelun mahdollistanut direktiivi rikkoo EU:n perustamissopimukseen kirjattuja tasa-arvon ja syrjimättömyyden periaatteita.

Henkivakuutus vakuutussäästö

mrd. €

Rahastot

OP-Pohjola-ryhmän osuus Suomeen rekisteröityjen rahastojen pääomista oli vuonna 2012 18,0 prosenttia (20,7) ja osuudenomistajista 19,6 prosenttia (20,6). Osake- ja korkomarkkinoiden ajoittainen epävarmuus sekä suursijoittajien varautuminen sääntely-ympäristön kiristymiseen heijastui rahastopääomiin negatiivisesti rahastolunastusten myötä. Vähittäisasiakkaiden kiinnostus rahastosijoittamista kohtaan kuitenkin koheni merkittävästi vuonna 2012, ja vähittäisasiakkaiden nettomerkinnät rahastoihin kääntyivät kasvuun useamman vuoden jälkeen. OP-Pohjola saavutti erinomaiset tuotot kaikissa omaisuusluokissa.

Sijoitusrahastojen pääomat, mrd. €	2012	2011
Osake- ja hedgerahastot	3,9	3,3
Yhdistelmärahastot	1,4	1,2
Pitkän koron rahastot	4,7	4,7
Lyhyen koron rahastot	1,9	2,2
Yhteensä	11,9	11,5

Vuonna 2012 rahastojen tuotekehitys jatkui aktiivisena. Uusia rahastotuotteita lanseerattiin 8 kappaletta ja lisäksi sijoituspolitiikkaa uudistettiin merkittävästi muutamissa rahastoissa.

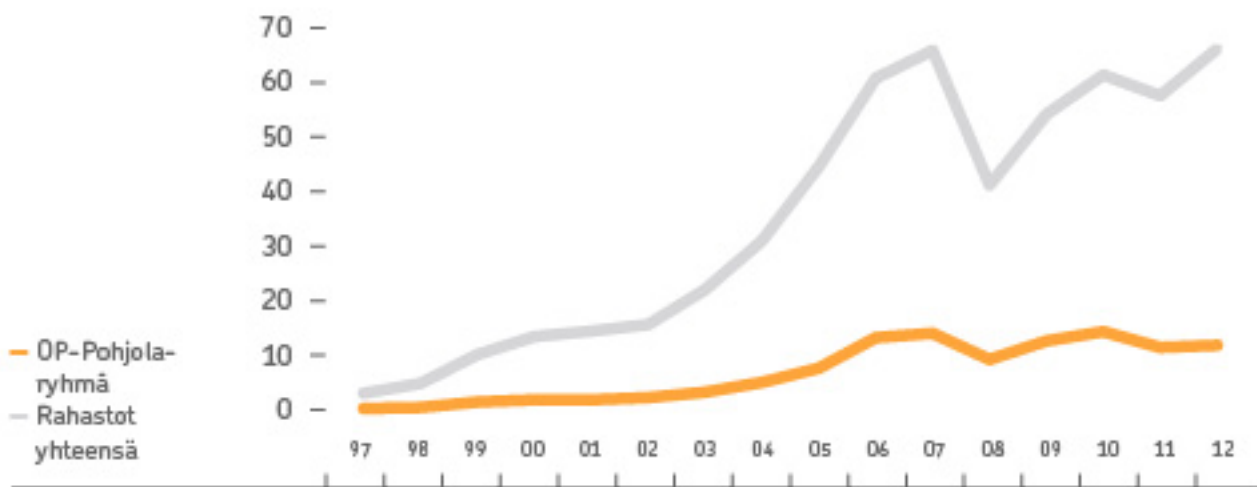
Osake- ja yrityslainarahastot säilyttivät asemansa suosituimpina säästö- ja sijoituskohteina. Vähittäisasiakkaille suunnattujen yhdistelmärahastojen uudistus oli onnistunut ja rahastot kasvattivat suosiotaan sekä osuudenomistajien että sijoitetun varallisuuden määrällä mitattuna. Ammattimaisten sijoittaja-asiakkaiden tarpeisiin vastattiin perustamalla esimerkiksi OP-Afrikka-erikoissijoitusrahasto sekä kehittyville korkomarkkinoille sijoittava OP EMD HC Corporate IG -sijoitusrahasto. Vastuullisen sijoittamisen merkityksen kasvaminen asiakkaiden sijoituspäätöksissä myötävaikutti OP-Puhdas Vesi -sijoitusrahaston perustamispäätökseen.

Pääosaa OP-sijoitusrahastojen salkuista hoitaa Pohjola Varainhoito Oy, joka on markkinajohtaja instituutioiden varainhoidossa Suomessa. Osassa rahastoja salkunhoito on ulkoistettu kansainvälisille yhteistyökumppaneille, joita tällä hetkellä on yhteensä 12 kappaletta. OP-sijoitusrahastojen valikoimaa täydentävät kansainvälisten yhteistyökumppaneiden J.P.Morgan Asset Managementin ja Fidelity Worldwide Investmentsin rahastot, joita OP-Rahastoyhtiö välittää Private Banking -asiakkaille.

OP-Pohjolan rahastoasiakkaille on tarjolla useita maksuttomia palveluita sijoituspäätösten tueksi. Näistä suosituimpia ovat sijoittajan rahastosalkut sekä yksittäiset vallitsevaan markkinatilanteeseen sopivat rahastoideat ja rahastosäästämisen suunnittelua helpottava rahastolaskuri.

Rahastojen pääomat Suomessa

mrd. €

Varainhoito

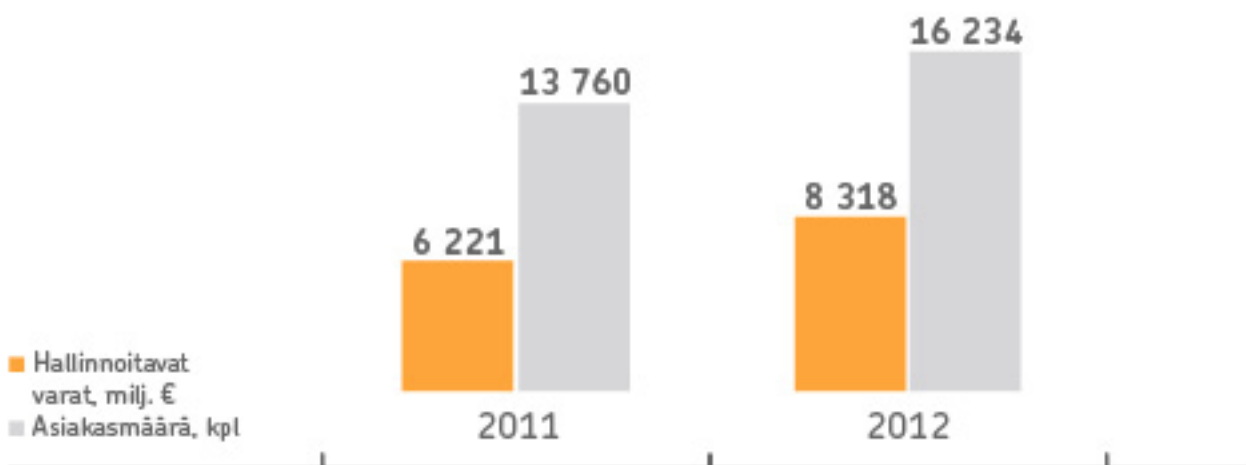
OP-Pohjola on markkinajohtaja instituutioiden varainhoidossa Suomessa. Pohjola Varainhoito tarjoaa instituutiosijoittajille täyden palvelun varainhoitoa, joka asiakkaan tarpeiden mukaan voi olla täyden valtakirjan varainhoitoa, sijoituskonsultointia tai yksittäisiä rahastovaihtoehtoja sekä OP-rahastoista että laajasta joukosta kansainvälisten yhteistyökumppaneiden rahastoja. Instituutio-asiakkaiden hallinnoitavat varat ovat kehittyneet positiivisesti ja olivat 19,5 miljardia euroa vuoden 2012 lopussa.

Yksityisasiakkaiden Private Banking -sopimus tarjoaa kokonaisvaltaista ja yksilöllistä palvelua niin OP-Pohjola-ryhmän kuin yhteistyökumppaneiden tuote- ja palvelutarjoaman kautta. Varallisuudenhoidon palvelumalleina Private Bankingissä ovat täyden valtakirjan omaisuudenhoito ja sijoituskonsultointi, joiden lisäksi palveluvalikoimaan kuuluvat pankki- ja vakuutus tuotteet sekä lakiasiat. Asiakas saa apua myös kiinteistösijoituksiin, asuntopalveluihin sekä verotukseen liittyvissä asioissa. Sopimus pohjaista varallisuudenhoitoa tarjoavat OP-Pohjola-ryhmässä osuuspankkien ja Helsingin OP Pankki Oyj:n OP-Private-yksiköt sekä Pohjola Private.

Vuosi 2012 oli voimakkaan asiakasmäärän sekä hallinnoitavan varallisuuden kasvun aikaa. Asiakasmäärä lisääntyi 2 474:lla ja oli vuoden lopussa 16 234. Kasvua kertyi 18 prosenttia. Hallinnoitava varallisuus oli vuoden 2012 lopussa 8 318 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisvuoteen oli lähes 34 prosenttia.

OP-Pohjola-ryhmällä on Suomen laajin Private Banking -verkosto. Vuoden lopussa toimipaikkojen lukumäärä oli 38. Uusia toimipaikkoja vuoden 2012 aikana avattiin Imatralle ja Kotkaan. Private Banking -palvelu on tarjolla kaikkien osuuspankkien asiakkaille alueellisen yhteistyömallin kautta.

OP-Pohjola-ryhmän Private Banking

Henkilöstö

OP-Pohjola-ryhmän tavoitteena on olla finanssialan vetovoimaisin työnantaja ja yksi arvostetuimmista suurista työnantajista Suomessa. Sisäisessä toiminnassaan ryhmä panostaa pitkäjänteisesti henkilöstön työhyvinvointiin, osaamiseen, johtamisen kehittämiseen ja palkitsemiseen. Henkilöstöä kannustetaan kehittämään osaamistaan koko työuran ajan.

Hyvinvoiva henkilöstö ryhmän menestyksen takana

Hyvän henkilöstöpolitiikan perusta on toimiva ja vuorovaikutteinen yhteistoiminta työnantajapuolen sekä henkilöstön ja henkilöstön edustajien kanssa. Henkilöstön ja työnantajapuolen edustus keskusyhteisökonsernissa ja koko ryhmätasolla on rakennettu niin, että se vahvistaa keskusyhteisökonsernin integraatiota ja varmistaa yhteistoiminta-asioiden ja työnantajalinjausten yhtenäisen ohjauksen.

OP-Pohjolassa tehdään määrätietoista ja jatkuvaa työtä henkilöstön työhyvinvoinnin puolesta. Ryhmässä seurataan työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia henkilöstötutkimuksella, joka mittaa työmotivaatiota, sitoutumista sekä esimiestyötä OP-Pohjolan arvojen ja periaatteiden mukaisesti. Henkilöstötutkimuksen tulosten perusteella toimintaa kehitetään sekä työyhteisö-, yritys- että ryhmätasolla.

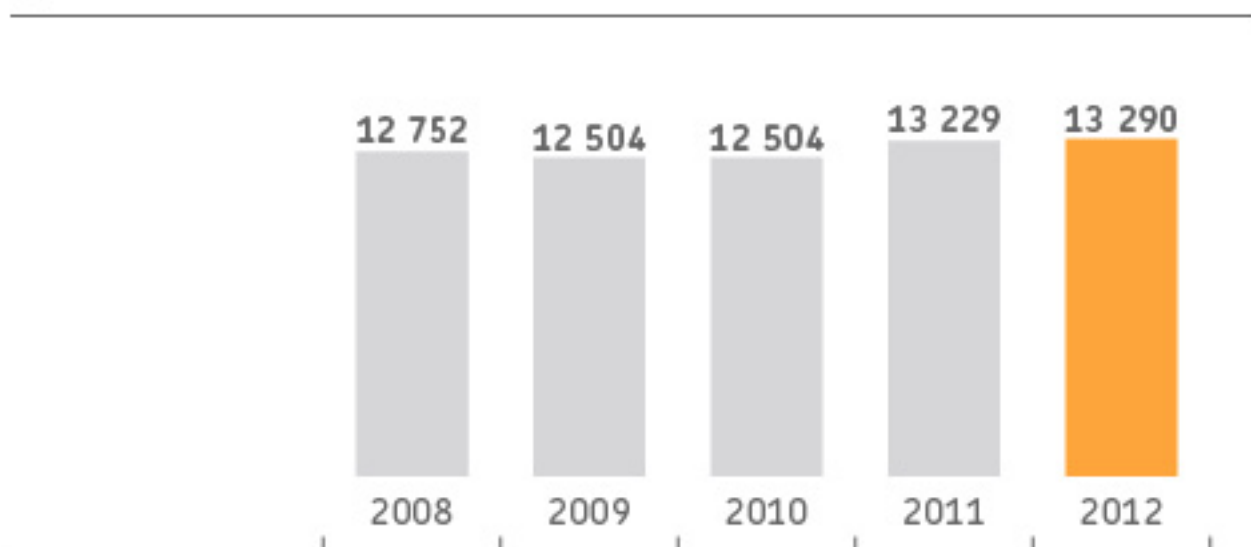
OP-Pohjola teki ryhmätasoisien henkilöstötutkimuksen syksyllä 2012. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa johtamisesta, työmotivaatiosta, sitoutumisesta sekä organisaation uudistumiskyvystä ja toimintatavoista. Uudenlainen henkilöstötutkimus toteutettiin koko ryhmässä ensimmäisen kerran syksyllä 2011. Koko ryhmän tasolla tutkimukseen vastasi yhteensä 9 071 henkilöä (vastausprosentti 83), joista keskusyhteisökonsernilaisia 4 458 ja pankkien ja OPKK:n henkilöstöä 4 613.

OP-Pohjolassa halutaan luoda tasa-arvoiset työskentelymahdollisuudet naisille ja miehille. Tasa-arvon kokemusta seurataan säännöllisesti henkilöstötutkimuksilla. Myös eri-ikäisten ja eri elämäntilanteissa olevien hyvää johtamista ja sukupolvien välistä yhteistyötä kehitetään muun muassa Hyvä ikä -ohjelmalla.

Koko OP-Pohjola-ryhmässä käytettiin vuonna 2012 koulutukseen ja valmennukseen yhteensä noin 14 miljoonaa euroa.

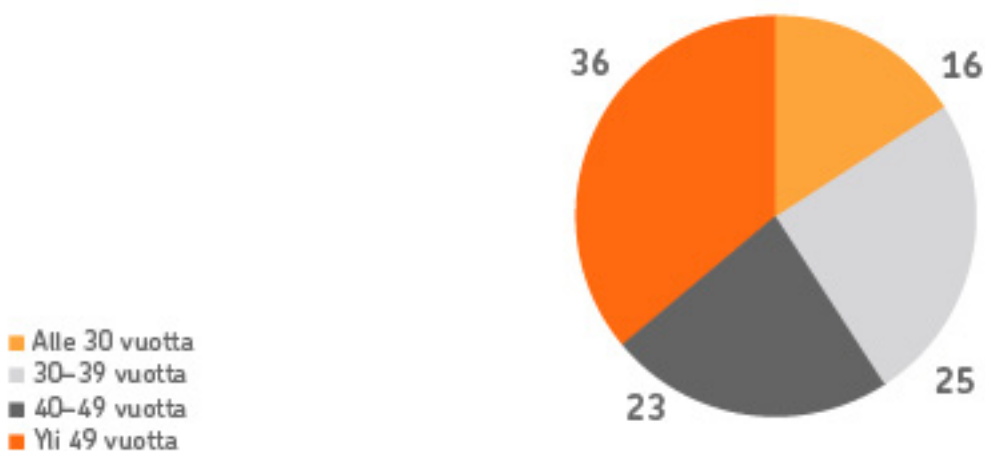
Henkilöstömäärä

kpl

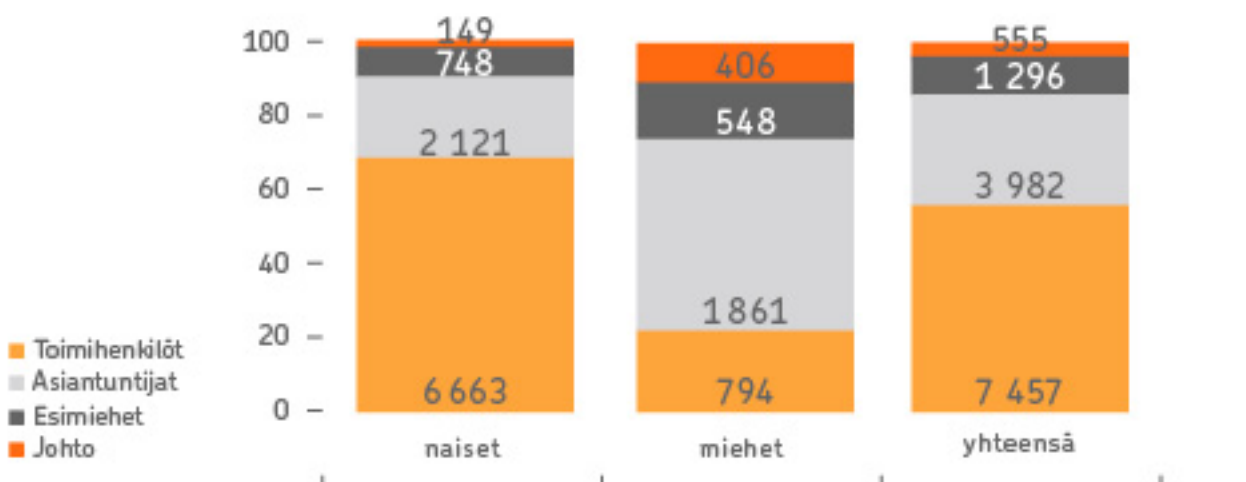
Henkilöstön ikärakenne

%

Henkilöstöryhmien jakaumat OP-Pohjola-ryhmässä

%

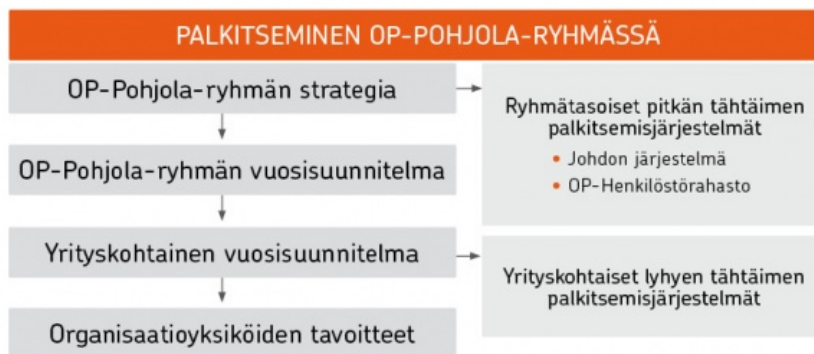
Läpinäkyvä palkitsemispolitiikka ja yhteiset tavoitteet kannustajina

OP-Pohjola-ryhmän palkkausta ja palkitsemista ohjaa ryhmän palkitsemispolitiikka. Palkkausta, palkitsemisjärjestelmiä ja palkitsemista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti ryhmän hyvän tuloskehityksen, kasvun, kilpailukyvyyn, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemispolitiikka on julkaistu ryhmän intranetissä eli palkitsemisen periaatteet ovat henkilöstön tiedossa. Henkilöstön ja henkilöstöedustajien kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä palkkaus- ja palkitsemiskäytäntöjen kehittämisessä ja tavoitteiden saavuttamisesta raportoidaan henkilöstölle säännöllisesti.

Henkilöstörahaston ja johdon pitkän aikavälin palkitsemisen mittarit ovat yhdenmukaiset koko OP-Pohjola-ryhmässä. Lyhyen aikavälin palkitseminen on yrityskohtaista ja järjestelmät noudattavat palkitsemispolitiikan periaatteita. Palkitsemisjärjestelmät vastaavat finanssialan sääntelyn vaatimuksia.

Pohjolassa on lopetettu sen tytäryhtiöiden Pohjola Varainhoito Oy:n ja Pohjola Corporate Finance Oy:n johtohenkilöiden henkilöomistus ja omistukseen perustuvat palkitsemisjärjestelmät.

Keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelma yhtenäistää toimintatavat

OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernissa aloitettiin 24.9. yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut uudelleenjärjestelyohjelmasta, joka koski kaikkia henkilöstöryhmiä ja yhteensä noin 6 500 henkilöä. Neuvottelut päättyivät 10.12. ja niiden tuloksena OP-Pohjola-keskusyhteisökonserni vähensi yhteensä 561 työpaikkaa. Näistä 247 henkilöä irtisanottiin ja 314 siirtyi pois konsernin palveluksesta muiden järjestelyjen kautta. Lisäksi 150 henkilön tehtävät ulkoistetaan. Järjestelyillä haetaan yhteensä 150 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä vuoden 2015 loppuun mennessä. Henkilöstövähennykset tuovat noin kolmasosan tavoitteiksi asetetuista kokonaissäästöistä.

Keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelma on osa strategiaa sekä jatkaa pankki- ja vakuutustoiminnan integraation syventämistä. Uudelleenjärjestelyohjelman myötä poistetaan toiminnan päällekkäisyyksiä ja virtaviivaistetaan johtamisjärjestelmä. Uudistusohjelmassa keskusyhteisökonsernille ja osuuspankeille suunnattujen palveluiden tuotanto keskitetään merkittävästi uudistuvaan OP-Palveluihin.

OP-Pohjola-ryhmän rakenne ja hallinto

OP-Pohjola-ryhmän muodostavat osuuspankkien yhteenliittymä sekä sellaiset yritykset, joiden äänivallasta yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt omistavat yli puolet. Näistä merkittävimpiä ovat vakuutusyhtiöt, joiden kanssa yhteenliittymä muodostaa vakuutus- ja rahoitusryhmittymän. Lue lisää: [OP-Pohjola-ryhmän juridinen rakenne](#)

OMISTUSOSUUS OSAKKEISTA, %	OSUUSPANKIT	POHJOLA		RYHMÄ YHTEENSÄ
		KONSERNI	OP-POHJOLA OSK	
OP-Pohjola osk	100,0	0,0		100,0
Pohjola Pankki Oyj	15,8		37,2	53,3
Pohjola Vakuutus Oy		100,0		100,0
Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen		100,0		100,0
Seesam Insurance AS		100,0		100,0
Pohjola Terveys Oy		100,0		100,0
Omasairaala Oy		100,0		100,0
A-Vakuutus Oy		100,0		100,0
Pohjola Varainhoito Oy		100,0		100,0
Pohjola Asset Management Execution Services Oy		100,0		100,0
PAM USA Funds Oy		100,0		100,0
Pohjola Corporate Finance Oy		100,0		100,0
Pohjola Kiinteistösijoitus Oy		100,0		100,0
Pohjola Finance Estonia As		100,0		100,0
Pohjola Finance SIA		100,0		100,0
UAB Pohjola Finance		100,0		100,0
OP-Henkivakuutus Oy	15,0	9,0	76,0	100,0
Aurum Sijoitusvakuutus Oy			100,0	100,0
Helsingin OP Pankki Oyj			100,0	100,0
OP-Kotipankki Oyj	60,7	16,9	18,5	100,0
OP-Asuntoluottopankki Oyj			100,0	100,0
OP-Rahastoyhtiö Oy			100,0	100,0
OP IT-hankinta Oy			100,0	100,0
OP-Palvelut Oy			100,0	100,0
OP-Prosessipalvelut Oy			100,0	100,0
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	78,5		14,9	100,0

Pohjola Pankki Oyj:n äänimäärästä osuuspankkien osuus on 13,3 % ja OP-Pohjola osk:n osuus 61,3 %.

Osuuspankkien yhteenliittymä

Osuuspankkien yhteenliittymä on talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisönä toimiva OP-Pohjola osk ja sen konsolidointiryhmään kuuluvat yritykset, jäsenluottolaitokset sekä näiden konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhdessä omistavat yli puolet.

Osuuspankkien yhteenliittymään kuuluvien yritysten omien varojen vähimmäismäärää ja maksuvalmiutta valvotaan konsolidoidusti. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitosten veloista, ja jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista.

OP-Pohjola-ryhmän hallinnointiperiaatteet – Corporate Governance

OP-Pohjola-ryhmän ja sen keskusyhteisön OP-Pohjola osk:n päätöksenteko ja hallinto perustuvat voimassa olevien Suomen lakien ja niiden nojalla annettujen normien noudattamiseen. OP-Pohjola-ryhmän toimintaa säätelevät etenkin laki talletuspankkien yhteenliittymästä, laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista, laki luottolaitostoiminnasta, vakuutusyhtiölaki ja osuuskuntalaki. OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö Pohjola Pankki Oyj (Pohjola) noudattaa yhtiöjärjestyksensä lisäksi julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia säädöksiä ja ohjeita ja on laatinut omat hallinnointiperiaatteensa.

Ryhmän hallinnointiperiaatteet noudattavat soveltuvin osin ja osuustoiminnallisuuden erityispiirteet huomioon ottaen Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kesäkuussa 2010 hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Hallinnointiperiaatteita laadittaessa on otettu huomioon myös Finanssivalvonnan luotettavaa hallintoa ja toiminnan järjestämistä koskeva standardi.

Hallinnointiperiaatteissa kuvataan OP-Pohjola-ryhmän ja sen keskeisten osien rakenne ja tehtävät, keskeisten hallintoelinten tehtävät ja vastuualueet, tytäryhtiöiden hallintoperiaatteet, ryhmä- ja konserniohjauksen periaatteet sekä sisäinen valvonta ja taloudellinen raportointi. Hallinnointiperiaatteiden avulla OP-Pohjola-ryhmä varmistaa toimintansa avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Nämä hallinnointiperiaatteet ovat saatavilla OP-Pohjola-ryhmän internet-sivuilla osoitteessa op.fi.

Johtokunta

Reijo Karhinen

Pääjohtaja, OP-Pohjola osk:n toimitusjohtaja

- s. 1955
- Puheenjohtaja
- Johtokunnassa vuodesta 1994
- Vastuualueena strateginen ohjaus: ryhmän strateginen ohjaus, ryhmäyhtenäisyys ja sidosryhmäsuhteet
- Pohjolan hallituksen puheenjohtaja
- Vuorineuvos, kauppatieteiden maisteri, Turun kauppakorkeakoulun kunniatohtori

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Osuuspankkikeskus osk: toimitusjohtaja 1997–2006, toiminnonjohtaja 1994–1996
- Kuopion Osuuspankki: toimitusjohtaja 1990–1994
- Savonlinnan Osuuspankki: toimitusjohtaja 1988–1990
- Varkauden Osuuspankki: toimitusjohtaja 1985–1988
- Juvan Osuuspankki: apulaisjohtaja 1979–1984.

Keskeiset luottamustehtävät:

- Keskuskauppakamari: hallituksen varapuheenjohtaja
- Savonlinnan Oopperajuhlat Oy: hallituksen varapuheenjohtaja
- Luottokunta: hallintoneuvoston jäsen
- HelsinkiMissio: valtuuskunnan puheenjohtaja
- Unico Banking Group: hallituksen jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 52 802 kpl ja 31.12.2012 56 540 kpl

Tony Vepsäläinen

Liiketoimintajohtaja ja pääjohtajan varamies

- s. 1959
- Varapuheenjohtaja
- Johtokunnassa vuodesta 2006
- Vastuualueena liiketoiminnan ohjaus: asiakkuudet, liiketoiminta
- Pohjolan hallituksen varapuheenjohtaja
- Oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

- OP-Keskus osk: toimitusjohtaja 2007–2010
- Tampereen Seudun Osuuspankki: toimitusjohtaja 1998–2006
- Turun Seudun Osuuspankki: varatoimitusjohtaja 1996–1998
- Kuopion Osuuspankki: pankinjohtaja 1993–1996
- Suomen Säästöpankki SSP Oy: aluejohtajan varamies 1992–1993
- Pohjois-Savon Säästöpankki: esimiestehtävät 1985–1992

Keskeiset luottamustehtävät: -

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 8 665 kpl ja 31.12.2012 11 655 kpl

Tom Dahlström

Strategiajohtaja

- s. 1970
- Johtokunnassa vuodesta 2010
- Vastuualueena suunnittelun ja kehittämisen ohjaus: strateginen suunnittelu, kehittämisen ohjaus, tietohallinto, makrotalouden seuranta, toimiala- ja kilpailijaseuranta sekä tutkimustoiminta
- Valtiotieteiden tohtori

Keskeinen aiempi työkokemus:

- OP-Pohjola-ryhmä: eri asiantuntija- ja esimiestehtävät 2000–2010

Keskeiset luottamustehtävät:

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK: edustajiston jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 124 kpl ja 31.12.2012 124 kpl

Carina Geber-Teir

Viestintäjohtaja

- s. 1972
- Johtokunnassa vuodesta 2009
- Vastuualueena identiteetti ja viestintä: brändi, markkinointi, viestintä ja yhteiskuntavastuu
- Valtiotieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma: viestintäjohtaja 2002–2009

Keskeiset luottamustehtävät:

- Finanssialan Keskusliitto: viestintätoimikunnan puheenjohtaja

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 - kpl ja 31.12.2012 - kpl

Harri Luhtala

Talousjohtaja

- s. 1965
- Johtokunnassa vuodesta 2007
- Vastuualueena talouden ohjaus: Talouden ohjaus, tasehallinta, keskuspankkitoiminta sekä ryhmätehokkuus
- Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- OP-Pohjola-ryhmä: eri asiantuntija- ja esimiestehtävät 1989–2007.

Keskeiset luottamustehtävät:

- Talletussuojarahasto: hallituksen puheenjohtaja
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK: talous- ja verovaliokunnan jäsen

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 4 677 kpl ja 31.12.2012 4 677 kpl

Erik Palmén

Riskienhallintajohtaja

- s. 1959
- Johtokunnassa vuodesta 2010
- Vastuualueena riskienhallinnan ohjaus: vakavaraisuuden hallinta, riskienhallinnan menetelmät, riskilajit, riskiasema ja yhteisvastuu
- Kauppatieteiden maisteri, diplomi-insinööri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Nordea Pankki Suomi Oyj: eri asiantuntija- ja esimiestehtävät 1987–2009

Keskeiset luottamustehtävät:

- Talletussuojarahaston valtuuskunnan puheenjohtaja

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 - kpl ja 31.12.2012 965 kpl

Teija Sarajärvi

Henkilöstöjohtaja

- s. 1969
- Johtokunnassa vuodesta 2012
- Vastuualueena HR-ohjaus
- Filosofian maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Metso: henkilöstöjohtajana vuodesta 2009 Energia- ja ympäristöteknologia -liiketoiminta-alueella sekä vuodesta 2011 Paperi- ja kuituteknologia -liiketoiminta-alueella
- Nokia: henkilöstöjohtajana erilaisissa tehtävissä sekä Suomessa että Kiinassa 1998–2009
- ABB: eri asiantuntija- ja esimiestehtävissä 1994–1998

Keskeiset luottamustehtävät:

- Finanssialan Keskusliitto: työmarkkinatoimikunnan puheenjohtaja

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 - kpl ja 31.12.2012 - kpl

Markku Koponen

Lakiasiaintohtaja

- s. 1957
- Varajäsen
- Johtokunnan ja hallintoneuvoston sihteeri
- Johtokunnassa vuodesta 2009
- Vastuualueena lakiasiat ja edunvalvonta
- Varatuomari, eMBA

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Osuuspankkikeskus osk: viestinnästä vastaava pankinjohtaja 1998–2009, Osuuspankkikeskuksen (ja edeltäjän) johtokunnan ja hallintoneuvoston sihteeri 1996 lähtien
- Osuuspankkien Keskuspankki Oyj: johtokunnan sihteeri 1996–2006
- Pohjola Pankki Oyj (OKO Pankki Oyj): hallituksen sihteeri 2006 lähtien
- OKO ja Opstock Oy: emissiorahoituspäällikkö ja emissiojohtaja 1989–1996
- OP-Pohjola-ryhmä: eri asiantuntija- ja esimiestehtävissä 1985–1989

Keskeiset luottamustehtävät:

- Finanssialan Keskusliitto: hallitus
- European Association of Cooperative Banks (EACB): Executive Committee
- Keskuskauppakamari: lakivaliokunnan jäsen
- HSO-säätiö: hallituksen puheenjohtaja
- Helia-säätiö: hallituksen varapuheenjohtaja

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 2 061 kpl ja 31.12.2012 2 061 kpl

Leena Kallasvuo

Tarkastusjohtaja

- s. 1956
- Osallistunut johtokunnan kokouksiin vuodesta 2010
- Vastuualueena tarkastus
- Kauppatieteiden maisteri

Keskeinen aiempi työkokemus:

- Finanssivalvonta (Rahoitustarkastus): eri asiantuntija- ja esimiestehtävät 2005–2010
- Trema Finland Oy 2000–2005
- Aktia säästöpankki 1997–2000
- Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki 1983–1996

Keskeiset luottamustehtävät:

- Sisäiset Tarkastajat ry:n hallituksen jäsen 2011–

Pohjolan osakeomistus ja osakeperusteiset oikeudet:

- A-osakkeita 1.1.2012 - kpl ja 31.12.2012 - kpl

OP-Pohjola osk:n hallintoneuvosto

OP-Pohjola osk:n hallintoneuvoston jäsenet ja toimikaudet:

Etelä-Pohjanmaa

- Jorma Vierula, aluejohtaja, Seinäjoki, 2012–2015
- Jussi Ruuhela, toimitusjohtaja, Alavus, 2012–(2015)*

Etelä-Suomi

- Vesa Lehikoinen, toimitusjohtaja, Janakkala, 2011–2014, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja
- Annukka Nikola, hallintojohtaja, Kirkkonummi, 2012–(2015)*
- Jorma Pitkälä, maakuntaneuvos, Hämeenkoski, 2012–(2015)*

Kaakkois-Suomi

- Jarmo Partanen, professori, Lemi, 2012–2015
- Jari Himanen, toimitusjohtaja, Lappeenranta, 2012–(2015)*
- Tapani Eskola, toimitusjohtaja, Kotka 2012–(2015)*

Kainuu

- Mervi Väisänen, markkinoinnin lehtori, Sotkamo, 2010–2013

Keski-Pohjanmaa

- Hannu Simi, suunnittelija, Alavieska, 2010–2013

Keski-Suomi

- Jaakko Pehkonen, professori, Jyväskylä, 2011–2014, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja
- Tuomas Kupsala, toimitusjohtaja, Korpilahti, 2012–(2015)*

Lappi

- Pekka Ahvenjärvi, asianajaja, Tornio, 2010–2013
- Markku Salomaa, toimitusjohtaja, Rovaniemi, 2012–(2015)*

Pirkanmaa

- Ari Kakkori, toimitusjohtaja, Virrat, 2011–2014
- Timo Viitanen, filosofian maisteri, Pälkäne, 2012–(2015)*

Pohjois-Karjala

- Seppo Laaninen, rehtori, Nurmes, 2011–2014
- Paavo Pelkonen, professori, Joensuu, 2012–(2015)*

Pohjois-Pohjanmaa

- Paavo Haapakoski, liikuntaneuvos, Pyhäjoki, 2010–2013, hallintoneuvoston puheenjohtaja
- Timo Levo, kauppaneuvos, Oulu, 2012–(2015)*

Pohjois-Savo

- Jukka Kääriäinen, apulaisjohtaja, Iisalmi, 2012–2015
- Seppo Pääkkö, toimitusjohtaja, Nilsiä, 2012–(2015)*

Satakunta

- Marita Marttila, johtava hoitaja, Vampula, 2011–2014
- Ilmo Aronen, tutkimus- ja kehitysjohtaja, Hinnerjoki, 2012–(2015)*
- Simo Kauppi, toimitusjohtaja, Pori, 2012–(2015)*

Suur-Savo

- Kari Manninen, toimitusjohtaja, Mikkeli, 2012–2015
- Juha Kiiskinen, rehtori, Sulkava, 2012–(2015)*

Sydkusten

- Ola Eklund, tuoteryhmäjohtaja, Karjaa, 2010–2013

Varsinais-Suomi

- Juha Pullinen, toimitusjohtaja, Loimaa, 2012–2015
- Jarna Heinonen, professori, Kaarina, 2012–(2015)*
- Ari Mikkola, rehtori, Tammela, 2012–(2015)*

Österbotten

- Bo Storsjö, maanviljelijä, Kristiinankaupunki, 2010–2013

Muut jäsenet:

- Timo Parmasuo, hallituksen puheenjohtaja, Espoo, 2011–2014

Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on kolme vuotta.

* Pankkien vakavaraisuuden perusteella valitut jäsenet, joiden toimikausi on enintään kolme vuotta. Toimikausi voi päättyä aiemmin, mikäli OP-liittojen välinen paikkajako muuttuu.

